

Unitárius Közlöny

Kolozsvár, 1888–1948/1990. 19. (79.) évf.

2. szám. 2009 február

Ára: 1,50 lej

A munka és értéke

Nagy a hasznuk az ellentétes tapasztalatoknak! Igazságkereső vagy értelmezésre vezető kérdéseket ébresztenek az emberben.

Nemrégiben egy beszélgetés során, amely nagyjából a boldogulás és a szegénység körül zajlott, egy huszonhét éves fiatalember egyszer csak lemondóan legyintve ezt találta mondani: „Áhh, ki szeret dolgozni?!“ A hirtelen beállt csendben, gondolom, ki-ki magába nézett, latolgatva: vajon én, minden más szempontot félretéve, szeretek-e vagy sem dolgozni? A fiatalember mondása mindenesetre szíven ütött, annyi kiégettség, annyi beletörődött tompaság volt a hangjában. Huszonhét évesen! Amikor pedig pályát, célt, ívet, karriert, távlatokat firtatnak az ifjú emberek!

A másik tapasztalat pedig:

Szerkesztői munkámnak természetes része, sőt feltétele, hogy szerzőket kérek fel újabb és újabb írások elkészítésére. (Hiszen a szerkesztő nem keresztespók, hogy hálója közepén gubbasztva csak várja a „finom falatokat”.) Az utóbbi két hónapban két olyan szerzőt is felkértem, akik – lelkeszek lévén – pillanatnyi habozás nélkül azt mondták, szinte szóról szóra ugyanúgy: „Hiszen ez is a lelkeszi munka része! Ha kérnek, akkor természetesen eleget teszek a kérésnek.”

Íme, a két ellentétes tapasztalat. Rögtön adódik azonban a „de” is: míg a reménytelenül rezignált fiatalember mondása csak a munkára, a dolgozásra, a „csinálásra” vonatkozott, addig a két lelkesz válasza a hivatásról szólt. Munka és hivatás – egyáltalán nem szinonimák! De már ki is rajzolódik előttünk az erőter: hajlam, tehetség, hivatás, szakma, képzés, állás...

Ki tudná megmondani, hány olyan ember él közöttünk, aki természetes hajlamának – mi több, elkötelezett, tudatosan vállalt hivatásának – megfelelő munkát végez?! Hányan tanulták azt, amihez igazán kedvük volt (és hányukat irányítottak a szülők vagy az előrelátó, „okos” egzisztenciális megfontolás olyan szakma felé, amihez *nincs* kedvük), és hányan dolgoznak szakképzésüknek megfelelő munkahelyen? Hányan vannak olyanok, akik szükségből pályát módosítottak; akik, bár tanárnak tanultak, élelmiszer-kereskedésből élnek meg vagy autóalkatrész-forgalmazással keresik kenyerüket?

Szociológiai jellegű kérdés. De engem most inkább az erkölcsi nézőpont érdekli.

Amikor ezt halljuk, erkölcs, lássuk be, valamiféle nyomorú elneveltség folytán elsősorban a nemi erkölcsre korlátozódnak képzeletünk. Erkölcsös az, aki nem lép félre házasságában. Erkölcsös az, aki fel tud habo-rod-ni, ha mások félrelépéséről tudomást szerez. Holott is az erkölcs az életünk minden szeletkéjére kiterjed. Még a szórakozásunk minősége is jórészt erkölcsi kérdés, amennyiben ajánlott, he-

lyes, jó, erkölcsös az értéke-szebb, tartalmas, hasznunkra is váló szórakozási lehetőséget választanunk.

Hát még a munka erkölcs-e! Attól a baljós látú tételtől elindulva, hogy Isten az édenkertből való kiűzéssel párhuzamosan „a homlok verejtékét” – vagyis a munkát – jelölte meg az ember boldogulásának kulcsnézőjeként, egészen addig az axiómáig, hogy „a munka nemesít”, végtelenül bonyolult, szerteágazó, a magánvilágba és a társadalmi kontextusba mélyen behatoló erkölcsi kérdések tevényévé lett a munka. A keresztény ember számára a munkával kapcsolatos isteni és erkölcsi elvárások többé-kevésbé jól körvonalazottak, s mindig elszakíthatatlanul az igazságosság, a méltányosság és a szolidaritás fogalmainak közelében sejtlenek fel. „Aki lopott, ne lopjon többé, hanem dolgozzék, és keressen kenyeret keze munkájával, hogy legyen miből adnia a szükölködőknek” – mondja az apostol (Ef 4,28). A munka tehát közösségi célzatú és hatókörű. A félműveltek olykor nagy

folytatás a 4. oldalon

Jakabffy Tamás

Sokszínű egység

Közhelynek számít már az a szólásmondás, miszerint ha két magyar ember találkozik, azonnal háromfelé húznak. S bár ez a megállapítás matematikai lehetetlenség, mégis megfontolandó, hiszen a karikatúrának sem az a célja, hogy pontosan betartsa az arc arányait, hanem hogy kiemelje annak jellegzetességeit. Valóban annyira széthúzó nemzetnek lennünk a fiai-lányai? És ha van is benne valami igazság, miért bélyegezzük meg magunkat ezzel az egyáltalán nem hízelgő jellemmel? Talán valamilyen tehetetlenségből fakadó beletörődés jele lenne ez? Engem mindig foglalkoztatott a kérdés, de megvallom őszintén, egyértelmű választ nem találtam rá. Talán nincs is egységes válasz mindenre, így nem lehet általánosítani, vagy – helyesebben – nem volna szabad általánosítani semmilyen kérdésben.

Pál apostol megfogalmazása szerint az irigység és a széthúzás, a viszálykodás a testiesség jele. Így ír erről a galátaikhoz intézett levélben: „A test cselekedetei azonban nyilvánvalók, mégpedig ezek: házasságtörés, paráznaság, tisztátalanság, bujálkodás, bálványimádás, varázslás, ellenségeskedés, viszálykodás, féltékenység, harag, önzés, széthúzás, pártoskodás; irigység, gyilkosság, részeskedés, tobzódás és ezekhez hasonlók. Ezekről előre megmondom nektek, amint már korábban is mondtam, akik ilyeneket cselekszenek, nem öröklük Isten orszagát.” (Gal 5,19–21)

Amikor ezt a felsorolást végigolvassuk, valljuk be őszintén, sok tekintetben magunkra ismerünk – vagy legalábbis a minket körülvevő világra, amelyben élünk. Úgy tűnik, a mi világunk kimondottan a testiesség világa, és bizony igen hiányos benne a lelkiesség, mert ha mérlegre tennénk, amit Pál apostol a lélek gyümölcsének nevez, és pedig: „...szeretet, öröm, békesség, türelem, szívesség, jóság, hűség, szelídség, önmegtartóztatás”, bizony messze alulmaradna a test cselekedeteivel szemben.

Szeretnénk magunkat igazolni, de előbb feltesszük a kérdést: vajon még mindig a testiesség szintjén mozgunk? Vallási tekintetben még mindig a könnyű tápláléknál tartunk? Lelkiekben nem találtuk meg az egységre vezető lelkiesség gyümölcseit? Más szavakkal: még mindig nem váltunk felnőtté a kereszténységben? Amikor a feddő sorokat írja Pál apostol, a korintusi gyülekezetet csak öt éve alapították! Pál apostol szemrehányó panaszában mégis úgy érezzük, hogy elégedetlen azzal, hogy az öt éve alapított gyülekezet még mindig a testiesség és vallási kiskorúság jeleit hordozza magán. Ha ehhez hozzávesszük a keresztény világ kétezres éves történetét, mára mindenképpen a teljes vallási nagykorúságnál kellene tartanunk!

Ami minket, erdélyi keresztényeket illet, talán éppen felekezeti megosztottságunk nyújthatott többek között alapot a „széthúzó nemzet” megbélyegzésre. Csakhogy szerintem a felekezeti megosztottság, bár első hallásra negatív felhangot üt meg, a mi sajátos erélyi hagyományunk szerint inkább büszkeségre és öröme okot adó valóság, mert amíg másutt, „jobb helyeken” a másként hívőkért máglyák lobbantak tüzre, börtönláncok csörrentek, addig itt, Erdélyben az elfogadás jegyében lelkiismeret- és vallásszabadságot hirdettek. Szoktuk is mondani büszkén, hogy 300 évvel megelőztük a világot – legalábbis a vallás- és lelkiismeretszabadság dolgában.

Mindenki törekszik az egységre, az egyetértésre, az együvé-tartozásra, ehhez nem fér kétség, mégis a széthúzás, irigység és

viszálykodás jellemzi ma is a társadalmat, amelyben élünk, és bizony sok esetben a lelki közösséget is, ahová tartozunk. Miért van ez így? Azért, mert az egységen és egyetértésen sokan a saját véleményük kötelezővé tételét értik, holott az egység és így az igazság is sokszínű lehet. Vegyünk egy egyszerű példát! Képzeljük el, hogy egy képzőművészeti főiskola műtermében vagyunk. A műterem közepén áll a modell, akit a tanoncoknak le kell rajzolniuk. A tanulók körbeállják a modellt és lerajzolják azt, amit maguk előtt látnak. Mindenki ugyanazt rajzolja, de csak annyit és úgy, amennyit és ahogyan lát belőle. A tanár körbemeleg és figyeli annak a rajzát, aki szemből rajzolja, és azt mondja: jó, ez valóban hasonlít, az árnyékok és fények megfelelően vannak érzékeltetve. Aztán eljut ahhoz a diákhoz, aki oldalról rajzolja, és annak is azt mondja, hogy jó és helyes, pedig a modellt most profilból látja. Aztán eljut ahhoz is, aki hátulról rajzolja, és neki is igazat ad, sőt megdicséri, mert ő így látta a modellt abból a helyzetállásból. Így vagyunk mi is az Isten egységével és annak sokszínűségével, tanítjuk a szolgálatunkon át hitünket úgy, ahogy megadta nekünk Isten. Aztán mégis

„...mert még testiek vagytok. Amikor ugyanis irigység és viszálykodás van közöttetek, nem testiek vagytok-e, és nem emberi módon viselkedtek-e? Ha az egyik ezt mondja: „Én Pálé vagyok”, a másik pedig azt: „Én Apollósé”, nem emberi módon beszéltek-e? Hát ki az az Apollós, és ki az a Pál? Szolgák csupán, akik által hívóvé lettetek; mégpedig ki-ki úgy szolgált, ahogy megadta neki az Úr. Én ültettem, Apollós öntözte, de a növekedést az Isten adta. Úgyhogy az sem számít, aki ültet, az sem, aki öntöz, hanem csak Isten, aki a növekedést adja.”

(1Kor 3,3–7)

sokszor még ott tartunk, hogy „én Pálé vagyok, én Apollósé”. Ma is feszültségeket érzünk felekezeti hovatartozásunk körül. Sőt a világvallások konfrontációját véljük látni az iszlám fundamentalizmus terrorizmusa és a nyugati keresztény világ hadereje között. Pedig nem az a fontos, hogy kiéi vagyunk, hisz ahogyan Pál apostol fogalmaz, ők szolgák csupán, akik a munkát elvégzik, az egyik plántál, a másik öntözi, de a növekedést egyedül Isten adja. Az az Isten, akinek egysége felől sem tudunk egységes álláspontot képviselni, mert olyan, mint a fény, amely annyira természetes, hogy rá sem figyelünk, hacsak nem süt a szemünkbe, de akkor is csak annyit tudunk mondani róla, hogy vakítóan fényes, hogy melege betölt mindent, de körülírni nem tudjuk, annyira „egyszínű”, de aztán egy fizikai jelenség folytán a fény megtörik és elénk tárulkozik az egység káprázatos szivárványkoszorúban és megérinti szívünket.

Ez a személyes szívbeli megérintés a mi legbensőbb személyes hitünk, aminek növekedését Isten adta, függetlenül attól, milyen vallásos hagyományba születünk bele, hová plántáltak

folytatás a 4. oldalon

Mezei Csaba

Ki az esperes a kolozs-tordai egyházkörben?

Rüsz-Fogarasi Tibort, a kolozsvár-monostori gyülekezet lelkészét 2008. július 12-én választották meg a Kolozs-tordai Unitárius Egyházkör esperesének. Újonnan megválasztott köri tisztségviselőként eddigi életútjáról, terveiről, egyházképéről kérdezte őt Sándor Krisztina.

S. K.: Hol született, hol nevelkedett?

R.-F. T.: Segesváron születtem 1967. szeptember 27-én harmadik gyermekként, egyszerű munkásszülő családjába. Enikőnek reméltek, de Tibor lett belőlem. Talán innen ered, hogy a házimunkát szívesen végzem, erősen családcentrikus vagyok, és szeretek másoknak segíteni. Ezt nem öndicséretnek szántam.

Gondtalan, szép gyermekkorom volt, hála drága szüleim önzetlen szeretetének. Nagyon korán keltem az iskolának,

teli nyelvét kötelezően románra változtatták, én meg erre azt mondtam, hogy soha! Szüleim egyházhoz való ragaszkodása, édesapámnak az egyházért végzett több éves munkája, na meg a szeretetteljes biztatás is arra a nagy döntésre vezettek (11 nappal a felvételi előtt), hogy a teológiára menjek. Amikor Nagy Ferenc meghallotta, hogy mit akarok, kijelentette, hogy késő, nem foglalkozik velem. De a drága Piroska néni – a jó Isten nyugtassa békében! – azt mondta: „Hadd el, Feri, mert én segítek neki”. A nagy elhatározás után öt nappal, amikor már a káttét és a szentírási részeket szinte mind tudtam, Feri bácsi, aki fél füllel hallgatózott, azt mondta: „Te, ebből még lesz valami”, és öt napig azután ő „kezelt”. Így kerültem sikeres felvételi, majd honvédelem után a teológiai intézet padjaiba.

S. K.: Az eddigiekben hol szolgált?

R.-F. T.: Huszonhárom éves friss végzősként Fogaras-Nagyszébenbe helyeztek ki lelkésznek. Azon a nyáron duplán „fogarasiasodtam”, ugyanis egyfelől felvettem feleségem Fogarasi nevét és másfelől Fogaras városába költöztem. Fogaras és Nagyszében két külön világ volt – Fogaras a bensőséges, kedves falusias gyülekezet áldott lelkületét kínálta fel, Nagyszében pedig a nagyváros kihívásait, de ugyanakkor szeretetteljes fogadását. Mivel feleségem, Enikő már Kolozsváron tanított az egyetemen, egy év után kértük az áthelyezést. Nehéz szívvel jöttünk el onnan, de elkerülhetetlen volt, mert az ingázás Kolozsvár és Fogaras között teljesen kiszipolyozott.

Ezt követően Tordatúrban folytattam a lelkészi szolgálatot, abban a gyülekezetben, ahonnan az elődömet elkergették. Mivel a lelkészi lakásban már több éve nem lakott senki – nem volt ott sem fűtőtest, sem fürdőszoba, és az első gyermekünk már útban volt –, nem költöztünk be, hanem Kolozsváron, az egyetem által felajánlott tanári bentlakási szobában éltünk hat évig. Híveim azt mondták: ha fürdőszoba kell, készítsék magamnak. Így aztán hat éven át épült a fürdőszoba, pusztán külföldi támogatásból. 1998 nyarán egy nagyobb holland segítséggel felújítottuk a templomot és a paplakot, és beköltöztünk. Bár a gyülekezet hosszú ideig neheztelt ránk, hogy miért nem lakunk helyben, mégis elfogadtak, és igazi lelki kapcsolat alakult ki. Működött a nőszövetség és az ifjúsági egyesület is. A templom javítására az évek folyamán több közmunka zajlott, amelyre néhai Józán Ferenc gondnok nagy lelkesedéssel toborzott segítőköt és mutatott példát. A kis gyülekezet férfi tagjait szinte teljes létszámban megmozgatta. Különös színfoltja volt lelkészi munkámnak ebben az időszakban Szind, Tordatúr társgyülekezete, amelynek sajnos korán meghalt a nagylelkű gondnoka, Tornyai Ferenc, és ezzel kissé megtorpant ez az amúgy is parányi gyülekezeti élet.

1999-ben pályázati úton elnyertem a Kolozsvár 3. sz. (monostori) gyülekezet lelkészi állását. Nagy reményekkel jöttem Kolozsvárra, hogy a Tordatúrban oly sikeres utolsó építési évet Kolozsváron folytassam. Egy év eltelté után rájöttem, hogy egyházi központunk hathatós támogatása nélkül a gyülekezet soha nem fogja tudni önerőből beindítani a templomépítést. Sajnos a politikai helyzet sem kedvezett egy telek kiutalásának, és a vásárlás dollárban hat számjegyű feltételei túl magasak voltak. Így történt, hogy minden keresést, próbálkozást abbahagytam, és figyelmemet inkább a gyülekezet felé fordítottam. Jól működő ifjúsági egyesület, gyermek-játszóház, szeretetvendégségek,

folytatás az 5. oldalon

mert gyermekhiánnyal küszködtek. Így történt az, hogy még nem voltam 6 éves, és beültem az iskola padjába. A 18. évemet már érettségizettként és sikeres felvételizőként a katonaságban töltöttem be.

S. K.: Milyen út vezetett a lelkészi pálya felé?

R.-F. T.: Gyermekkorom egyik meghatározó élménye a válásóra volt, mindig nagy csodálattal néztem fel a mindenképp nagy Nagy Ferencre. Pályaválasztásomat – gyakorlatias beállítottságú révén – inkább az akkori rendszer (vagy a jó Isten?) azon döntése hozta meg, hogy az állami egyetemeken a felvé-

A munka és értéke

folytatás az 1. oldalról

hangon „idézik” – valójában inkább csúfolják meg – az apostoli intelmet, mondván: „Aki nem dolgozik, az ne is egyék!” Holott nem a vadkapitalizmus farkastörvényeit hirdeti meg Pál, hanem azok fölött tör pálcát, akik megátalkodottan a boldogulás kevésbé „munkás” módozatait választják. „Aki nem akar dolgozni, az ne is egyék!” (2Tessz 3,10)

A munka és az Istennel való folyamatos kapcsolat jegyében hosszú évszázadokra nyomta rá bélyegét a bencések jelmondata: „Imádkozz és dolgozz!” A protestáns etika (és a kapitalizmus szelleme – hogy Max Weber korszakos szociológiai alapművének címét idézzük), bár átszínezte valamelyest a középkor munkaerkölcs-konceptióját, mit sem változtatott azon a nézeten, hogy a munkának a haszonértéken túl jól érzékelhető önértéke is van. Ki vitatná ezt?! Elég arra gondolnunk, ahogy a lelkiismeretes szántóvető ember a földet tiszteli. Nemcsak és nem feltétlenül azért nem hagyja parlagon, mert nem akar lemondani a terméről – s nyilván a jövedelemről –, hanem azért is beveti, gondolzza, learatja, mert a földet s a vele való szeretetteljes és rendszeres törődést értéknek, önnön élete értelmes részének tekinti.

E vonatkozásban sajnos riasztó jelek is mutatkoznak. Mind általánosabb az a tapasztalat (vagy tévtapasztalat?), hogy a tisztességes munkából egyre nehezebben vagy sehogy sem lehet megélni, ehelyett az alkalmi ügyességek és ügyeskedések útján érdemes bókklászni, megragadni minden alkalmat, ami hasznot hajt. És ezt – sajnos – fiataljaink és gyerekeink körében is egyre gyakrabban tapasztalhatjuk! Nem a céltudatos és kitartó tanulás, nem a hosszú távú felkészülés a cél, hanem a küszöbön álló dolgozatra vagy tesztre való

rövid távú memorizálás (s aztán a fénysebességgel való felejtés). Úgy tűnik, nem a műveltségre való „dolgozás”, hanem a mindenkor pillanatnyi megfelelésre való gyors doppingolás válik követendő gyakorlattá. Szülő vagyok, épp most nagykorúsodó – de ki tudja, mikor felnőtté is váló – gyermek apja. Meggyőződéssel mondom: Isten óvjon az engedékeny tanító néniktől! Hiszen dolgozni akkor kell megtanulni; ott, az elemi iskola padjában van az ideje megszokni, hogy a feladatot végig kell vinni, türelmesen, de tempósan; *mindegyik* feladatot, és a pillanatnyi kedvet vagy kedvetlenséget félretéve a célra és a módra kell figyelni, hiszen ez az ára az eredmény jóleső meglepődöttségének. Az iskolában, mégpedig már az elemiben kell megszeretni a sikerélményt és megszerezni az eléréséhez szükséges kitartást. Egészen biztos vagyok benne, hogy a hivatás bontakozásának is az elemi osztályokban lapul a kulcsa.

Sokszínű egység

folytatás a 2. oldalról

minket, vagy hogy ki, vagy milyen kertész öntözött – mert a növekedést egyedül Isten adta és adja mindenkoron.

„Ki-ki úgy szolgál ahogy megadta neki az Úr”. Pál plántál, Apollós öntözi – mert a hit Isten ajándéka –, „de a növekedést az Isten adta.” Ezért Pál apostol kifejti, hogy sem ő, sem Apollós nem számít, mert ők csupán szolgálói, munkatársai Istennek és a gyülekezetnek, akik által a korinthosziak hívők lettek, de a hitbeli növekedést egyedül Isten adta. Így kellene legyen mára már közöttünk is, erdélyi magyarok között. Hogy ne azt hajtogassuk folyton, hogy én a Pálé, Calviné, Lutheré vagy Dávid Ferencé vagyok, mert ők csupán szolgálók, akik által hívők lettünk – de a növekedést Isten adta, és bennünket a mi sajátos hitünk tart meg, a mi *személyes* hitünk. Ez a személyes hit teremtheti meg csupán a lélek gyümölcsseit, amelyek nélkül nem láthatjuk meg Isten országát.

Gondolkozunk el azon, hogy az evangéliumokban Jézus hétszer mondja csodálatos gyógyításai után a meggyógyítottaknak: „Eredj el, mert a te hited megtartott téged!” Jézus nem magának tulajdonítja a gyógyítás tényét, a megtartást – ahogy ő fogalmaz –, hanem az emberek személyes hitének. Nem azt mondja, hogy íme, az én hitem megtartott téged, ezért mi sem mondhatjuk senkinek, hogy ez vagy amaz a vallásfelekezet, vagy akár a keresztény vagy iszlám vagy buddhista hit tartja meg az embert, hanem mindenkinek a sajátja. Ilyen igazságot csak az mondhat ki, akinek volt istenélménye, aki tudja, hogy a Jordánban való megkeresztelkedéskor tapasztalt látomás és isteni szózat Isten gyermekévé emelte őt, aki képes megérteni a személyes hit megtartó erejét. A hit tehát a fontos és a hitből fakadó szolgálat, hogy hitünket megélhessük.

Én örömmel beszélek erről, mert volt személyes tapasztalatom. Megtapasztaltam, mit jelent a hitünk a szolgálatban, mit jelent plántálni és öntözni. Amikor első szolgálati helyemre, a Zsil völgyébe kerültem, azt kellett tapasztalnom, hogy a legközelebbi lelkészársaim egykori évfolyamtársaim voltak. Mind a református, mind az unitárius kollégámmal kezdőként vágunk neki a munkának. Egyedül a katolikus plébános volt tapasztaltabb és régebbi a vidéken. De beálltunk a nagy szórvány-

területtel rendelkező egyházközségeink munkájába és összefogtunk, segítettünk egymásnak. A katolikus testvér szolgálati kocsijával sokszor elvitt a szórványvidékre, a református kollégával gyakran tartottunk felváltva istentiszteletet református és unitárius híveinknek, szolgáltunk egymás templomában jó szívvel, nagy elszántsággal és alázattal, mert megéreztük, hogy mi csak szolgálunk, de ami igazán fontos, az a Zsil völgyi magyar emberek megtartó hite. És hiszem, hogy munkánk nyomán Isten megadta a növekedést is. Akkori tapasztalatomat nem nevezhetem csodával határos istenélménynek, de megismertem a közös szolgálat örömét, ahogy akkor együtt tudtunk lenni jóban-rosszban, ahogyan segíteni akartunk és tudtunk egymásnak a szolgálatban.

Sokszor mi, lelkészek tévedünk, amikor így nyilatkozunk: „az én egyházam, az én gyülekezetem, az én híveim”, mert valójában mi vagyunk a gyülekezetek, mi vagyunk az ő és Isten ügyének szolgálói. A megtartó személyes hitért munkálkodó szolgálunk csupán, mi is e cél érdekében indultunk hivatásunkat betölteni. Ebből a tapasztalatból arra a következ-

„Krisztusban nincs zsidó, sem görög, nincs szolga, sem szabad, nincs férfi, sem nő, mert ti mindnyájan egyek vagytok a Krisztus Jézusban.” (Gal 3,28)

tetésre jutottam: ha a világ széthúzását meg akarjuk állítani és az emberek összefogásán kívánunk munkálkodni, akkor nem uniformizálni kell mindenáron, hanem megtanulni a sokszínűségben úgy gyönyörködni, hogy benne meglássuk az egységet. Úgy, ahogyan a nagy zenekar hangzásában sem a szólamokat próbáljuk külön kiemelni, hanem sokkal inkább az összhangzó zene magasztosságában gyönyörködünk, úgy kell elfogadnunk egymást megtartó hitével együtt. Ez a magatartás méltó igazán az „Isten gyermeke” megnevezésre.

Hadd lássék meg munkánkon a hitünk, figyelve a descartes-i gondolatra: „csak úgy tudhatom meg az emberek nézeteit, ha inkább arra figyelek, amit tesznek, mint arra, amit beszélnek.” Mert „a jótettek olyanok, mint a jó költemények. Egyszerűen hatással lehetnek az emberre, de nem lehet őket ésszel fejfogni.” (Albert Einstein)

Ki az esperes...

folytatás a 3. oldalról

találkozók tették színesebbé közösségi életünket. Fokozatosan egyre több munkát vállaltam az Unitárius Lelkészek Országos Szövetségében, majd a kolozs-tordai egyházkör pénztárosa lettem, illetve sokat segitettem a kollégák helyettesítésében és lelkésztársaim problémáinak megoldásában.

S. K.: Milyen említésre méltó helyzetek segítettek, illetve – esetleg – tették nehezkessé az eddigi lelkészi munkáját?

R.-F. T.: A lelkész munkája nagyon sokrétű. Ebből adódik, hogy sok olyan helyzet áll elő, ami gátolja tevékenységét. Nagyon sok nehézséggel találkoztam kezdő, majd tapasztaltabb lelkészként is. Olyan problémákat kellett megoldani, amelyek nem feltétlenül a lelkész feladatai kellett volna hogy legyenek. Amikor Fogarason a nyugdíjba ment elődöm felesége egy beszélgetés kapcsán azt mondta, hogy „itt én voltam az egyház”, akkor megmosolyogtuk, de az évek tapasztalata sajnos gyakran őt igazolta. Szerintem talán a legnagyobb nehézség az volt – és ez egyetemes egyházi probléma is –, hogy a lelkésztől azt várják el, hogy minden legyen. Az egyház világi vezetése – tisztelet a kivételnek! – mindent a lelkészre hagy, mindent tőle vár el. Nem a közös munkára törekszenek, hanem csupán a lelkész felügyeletére. Szárságot várnak a lelkésztől, mindenben való jártasságot – és így felaprózódik a munkája. Alig akad ideje arra, hogy a sajátosan lelki feladatokkal foglalkozzék, hogy folyamatosan képezze magát, olvasson stb. Az egyházközség létének anyagi, tárgyi feltételei nem a lelkész gondjai kellene hogy legyenek.

S. K.: Hogyan jellemezné az erdélyi unitárius lelkészek életét, hivatását?

R.-F. T.: A lelkészek életén sokat könnyített az elmúlt időben a testvérkapcsolatok eredményes működése. Illesse ezért köszönet és hála a testvérgyülekezeteinket! Ennek köszönhetően lelkészi lakásaink nagy része megújult, modernizálódott, sok helyen újak épültek. Ma már szinte elképzelhetetlen, hogy a lelkészt olyan körülmények várják egy paplakon, mint annak idején bennünket. Mindezek mellett azonban nem könnyű a lelkészek élete, és aki mégis vállalja ezt a munkát, és megmarad az egyház szolgálatában, az igazi hivatástudattal kell hogy rendelkezzen. Szerintem a lelkész elsősorban jó ember kell legyen, akinek természetszerű életvitele a szolgálat. Evangéliumot hirdetünk, örömmüzenetet, ezért a lelkész nem lehet borúlátó, komor és túlságosan szigorú. Az embereknek inkább meghallgatásra, elfogadó megértésre van szükségük, lelki fejlődésükben leginkább ez segíthet. Lelkészi hivatásunk szép feladata az erdélyi unitárius lelkiség megértése, megélése és a hívek körében való terjesztése. Minden munkánkban, hivatásunk és életünk összhangos, hiteles megélésében a csendes magunkba szállás, az Istennel való bizalomteljes, szüntelen kapcsolat segít.

S. K.: Mivel több az esperes, mint a lelkész?

R.-F. T.: Azzal több az esperes, hogy még nagyobb szíve van, és hogy még nagyobb szolgálatot vállal. A kezdő esperestől azt várják, hogy mindenre tudjon tanácsot adni, minden problémára tudja a megoldást. Én türelmet kérek. Tanulnom kell, tanulni akarok, ehhez kérem Isten segítségét is.

Az esperesi cím – nyilvánvalóan! – számít, de azért nem olyan fontos számomra. Feladatomban elsősorban a lelkészkollégák életkörülményeinek javítását, a munkájukhoz való segítségnyújtást, kifejelem pedig a gyülekezetek hathatós képviselőjét tartom. Ugyanakkor a gyülekezeteken belül azt fogom szorgalmazni, hogy a gondnok és a presbiterek álljanak a sarkukra, vegyék kézbe az egyházközség vezetésének ügyét, és ne a lelkésztől várjanak mindent! Teremtsék meg az egyházi élet anyagi feltételeit, és akkor a lelkész majd igazán lelkész tud lenni – nem földműves, építész, erdőmérnök, gázdálkodó stb.

S. K.: A kolozs-tordai egyházkörben sokaknak meglepetést jelentett, hogy Önt választották esperessé. Milyen hangulatban kezdte munkáját?

R.-F. T.: Mindig vannak, akik meglepődnek bizonyos eredményeken. Bizonyára rosszul számolnak, mérlegelnek, és más-képp gondolkodnak. Nem mondom, hogy én vagyok a legjobb, a köri közgyűlésen is csupán azt mondtam, hogy munkámat a szolgáló szeretet jegyében akarom végezni. Örömmel és bizakodva kezdtem esperesi munkámat. Bizom abban, hogy jóindulatú segítő szándékomat jó lélekkel fogadják.

S. K.: Milyen tervei vannak újonnan megválasztott esperesként az egyházkörben?

R.-F. T.: A Kolozs-tordai Unitárius Egyházkör egyházunk területileg legnagyobb egyházköre. Ez gyülekezeteink sokféleségét is maga után vonja. Első tervem az, hogy ismerjem meg a gyülekezeteket és azt is, hogy a lelkészek hogyan találják fel magukat bennük. Tervem, hogy minden egyházközségben – ott, ahol nincs – szorgalmazzam, segítsen az internetes honlap elkészítését, rendszeres frissítését. Segíteni szándékozom a gyülekezeteket abban, hogy a lelkészeknek megfelelő élet- és munkakörülményeket biztosítsanak, hogy a lelkészek minél jobban teljesíthessék hivatásukat. A kollégák között a jó emberi kapcsolatokat és a kollegialitást fogom szorgalmazni. Hatalmas szórványterületünk ezernyi problémájának megoldásában partnere leszek a lelkészeknek.

S. K.: Az Erdélyi Unitárius Egyház az idei évet új egyház-vezetéssel kezdte. Milyen elvárásai vannak az Esperes úrnak e tekintetben az új egyházvezetők felé?

R.-F. T.: Legfőbb elvárásom, hogy olyan lelkületet teremtsenek, vagy legalábbis egy olyan lelkületre mutassanak példát, hogy mindenki jól érezze magát ebben az egyházban, s örömmel és büszkén mondja ki, hogy „unitárius vagyok”. Egyházkörünk felé fokozottabb odafigyelést várok el, hiszen ez a legnagyobb kör, itt van a legnagyobb szórvány, és itt a legnehezebb egymásra hathatóan odafigyelni.

S. K.: Ön szerint mi az unitárius egyház legfontosabb problémája napjainkban?

R.-F. T.: Legfontosabb problémánk e mai, elvilágiasodó, egyháztól távolodó világban egy igazi unitárius lelkiség megtalálása, és az azzal való azonosulás. El kell gondolkoznunk azon, milyen világ felé haladunk, melyek a jelen és jövő elvárásai az egyház irányában, és ahol szükség van, változtassunk, reformáljunk, fejlődünk. Prédikálásunk, egymással való kommunikációnk, életünk legyen örömmüzenet! Ugyanakkor anyagi forrásainkat is meg kell hogy szilárdítsuk, hiszen lényegesen több a lehetőség, ha van miből építeni, missziót folytatni, gyermekekkel foglalkozni, öregeinket gondozni stb.

S. K.: Hogy néz ki a jövő erdélyi magyar unitárius egyháza?

R.-F. T.: 1568-ban, a vallásszabadság törvényének megfogalmazásakor nagyok voltunk. Én hiszem, hogy merünk és leszünk még nagyok! Az emberek nagy része unitáriusul hisz és gondolkodik. Ezért is félnek tőlünk. Ha egy igazi közösség leszünk, az megtartó erő lesz mind az unitárius, mind a magyar értékeinknek is. Ehhez kérem a Gondviselő Isten segítségét!

UnitInfo internetes ajánló

- Az Unitárius magazinból (m1 televízió) •

Megemlékezés az Unitárius Egyház
440 évvel ezelőtti megszületésére, Kolozsvár, 2008

<http://www.youtube.com/watch?v=hNtARTAJv4>

Egy gondnok visszanéz

Negyvennyolc évi tanári pályafutásom alatt – beleértve ebbe nyugdíjas éveimet is – kevés munkát végeztem olyan jó szívvél, kíváncsisággal, mint az egyházköri felügyelő gondnoki teendőket. Érdekel és érdekel egyházunk belső élete, az egyházközségek, falvak élete, az egyházközségeket alkotó családok, egyének élete és viszonyulása egymáshoz, az iskola és egyház viszonya, az iskolai tantestületek és a faluközösség közti kapcsolat, a helyhatóság és egyházközség közti viszony – s még folytathatnám a felsorolást.

Sok mindenbe beleláltam, de sok minden nyitott kérdés maradt a számos év teltével is. Sok mindent elolvastam a „témával” kapcsolatosan *A Székelyföld leírásától* (Orbán Balázs) Szentannai Mózes könyvében át (*Nyikómente az ezredvégen*) Kolombán Gábor írásáig, az *Egy hegylakó naplójáig*, népesedési statisztikáig.

Felügyelő gondnoki munkám során az egyházközségeknél tanulmányoztam az anyakönyveket, és szomorúan tapasztaltam az előregedést, a születések számának csökkenését, a szaporodó üres házakat, a felhagyott, elvadult szántóföldeket – mintha most akarnánk, s *mi* magunk akarnánk végrehajtani a Ceaușescu-féle falurombolást. De tapasztaltam pozitívumokat is: önálló egyházközség alakult egy kistelepülés összefogása, akarása folytán, torony épült, egyházi javak kerültek vissza – sok esetben sajnos áldatlan vitákat okozva –, a visszaadott erdők révén bizonyos egyházközségek jövedelemhez jutottak, paplakok bővültek, beindult a kalácsa-mozgalom a Firtos alján, orgonákat javítottak, új kórusok jelentkeztek... A Nyikó mente kiváló utat kap, s megindult a félreeső kis falvak útjainak aszfaltozása, víz- és gázvezetékek épülnek, javul a falvak infrastruktúrája. Szervezetten összegyűjtik a szemetet, szebbek, tisztábbak, lakhatóbbak, megközelíthetőbbek lesznek falvaink.

Meggyőződésem, hogy előbb-utóbb megindul a falvakba a visszaáramlás. Jobb esetben az onnan elszármazottak vagy azok gyermekei térnek vissza, de jönni fognak, házat, telket vásárolnak majd „ismeretlenek” is. És itt nő meg a lelkész, a keblitánács, a helyhatóság választott képviselőinek szerepe: ezeket a

faluba érkezett, még gyökértelen lakosokat be kell fogadni, be kell építeni a faluközösségbe, az egyházközségbe, falusfelekké, egyháztaggokká kell „változtatni” őket. Nem véletlenül emlegettem több esperesi vizsgálószerk értékelője alkalmával is, hogy a rendtartó székely falunak iratlan, majd írott törvényei voltak – lásd 1615-ből a szentábrahामी Constitutiót –, ezek a törvények szabályozták a gazdasági, erkölcsi és kulturális életet, jellemző cikkelyei vonatkoztak az erkölcsös életre, az egymás iránti tiszteletre, az emberi méltóság megbecsülésére, az adott szó betartására, az egyéni és köztulajdon értékelésére, a fiatalok viszonyulására az idősebbek iránt, az előljárók tiszteletére. Gondot fordított a családi nevelésre – a gyerekek legyenek szerények, becsületesek, tiszteletudóak, az anyagi javakat megbecsülők stb.

Ezeket a falutörvényeket, szabályokat kellene felújítani, az újonnan betelepültek tudomására hozni, őket ünnepélyesen befogadni, hogy érezzék: ők is tartoznak valahová, a falu szeme rajtuk – de nem gyanakvó rosszindulattal, hanem cselekvő segítőkézséggel, szeretettel.

Egyházközségeinket járva sok helyen tisztelettel és kegyelettel álltam meg az I. és II. világháború hőseinek emléktáblái előtt, keresve saját őseim nyomait is. Tisztelettel álltam meg a keddi, csekefalvi, szentábrahामी templomok szőszékei előtt, ahonnan szinte hallottam dédapám, úkapám népművelő szónoklatait. Fájó szívvel megyek el az Unitárius Gimnázium két épülete előtt, ahol nagyapám tanult, apám, feleségem és jómagam tanítottunk, s a lányom most is tanít. Fájó szívvel mondom, mert a szétválást mindkét intézet számára rossz megoldásnak tartom!

E visszatekintő bekezdéseket egy fiatal lelkész, Solymossy Alpár egy vallomásával zárom: „örökségem nagyon tetszik nekem – Isten áldása van a munkánkon, sokszor semmiből születnek eredmények, megvalósítások, sokszor szikla fakaszt vizet. Szép sorjában valósulnak meg a tervek. Sokszor még éjszaka sem nyugszunk, hanem gondolkodunk a jövődön, [...] mi az, amit a szebb jövő érdekében még megtehetnénk. Elképzeléseinkben, szándékainkban, úgy látszik, a jó Isten vezérel!”

Péterffy Miklós

Háromszéki egyházak összefogása magyar intézményvezetők érdekében

Kovács István EUE-közügyigazgató és Pap Mária háromszék-felsőfahéri esperes is aláírta azt a tiltakozó dokumentumot, amely a háromszéki történelmi egyházak összefogását bizonyítja elbocsátással fenyegetett magyar intézményvezetők védelmében.

A történelmi magyar egyházak képviselői február 3-án döntöttek egy tiltakozó megmozdulás megszervezéséről. „Azt hittük, hogy a gyertyás tüntetések ideje lejárt” – mondta Kovács István, majd hozzátette: a választások után elkezdődött etnikai tisztogatás visszalépést jelent az elmúlt évekhez képest. A kezdeményezést az RMDSZ és a Magyar Polgári Párt is támogatja, a nagygyűlésen azonban politikusok nem szólaltak fel. A dokumentum aláírói határozottan követelik

„a gyarmatosító szándékú bukaresti vezetéstől”, hogy biztosítsák az arányos képviseletet. Az egyházi előljárók egyúttal örömmel fejezték ki, hogy a közös nemzeti ügy érdekében „politikaink egységesen álltak ki, felülemelkedve a pártpolitikai különbségeken”.

Közel ötezen tiltakoztak február 8-án Sepsiszentgyörgyön. Hat templom előtt, hat útvonalon özönlött a tömeg. A tüntetők „Megoldás: az autonómia”, „Nem akarunk román gyarmatosítást magyar polgároknak”, „Magyar intézményvezetőket” feliratú táblákat vittek magukkal. A nagygyűlésen a papok, lelkészek között felszólalva Kovács István arról beszélt, hogy a megosztottságban észre kell vennünk a közös célokat, a sokszínűségben is tudnunk kell fogni egymás kezét.

A nagygyűlésen felolvasott petícióban követelik, hogy az államfő vonja vissza a székelyeket sértő kijelentéseit, kéri az etnikailag arányos képviselet biztosítását az állami intézményekben. Követelik az irányított betelepítések leállítását, a székelyföldi gazdaság szándékos elsovasztásának leállítását, méltányos infrastrukturális fejlesztéseket, az elkobzott egyházi és közösségi vagyont gyorsított visszaszolgáltatását, a militarizált egységek bővítésének leállítását, a katonai egységek ingatlanjainak átadását a helyi önkormányzatoknak. A követelések között szerepel továbbá az állami támogatású önálló magyar egyetem létrehozása, a magyar nyelv regionális hivatalos nyelvként való elismerése, a kollektív jogok elismerése, valamint a Székelyföld területi autonómiája. A petíciót az Államelnöki Hivatalhoz, a kormányhoz és az Európai Parlamenthez címezték.

(A *Háromszék* és a *Krónika* híradásai nyomán – UK)

A Közlöny tizenegy éve – mérlegen

Dr. Rezi Elek leköszönő főszerkesztőt dr. Czire Szabolcs kinevezett főszerkesztő kérdezi

Cz. Sz.: Milyen emlékei vannak az *Unitárius Közlöny*vel kapcsolatban az azt megelőző időből, hogy annak főszerkesztőjévé vált? Milyennek látta akkor a lapot?

R. E.: A *Közlöny* 1990 júliusában jelent meg sok évtizedes kényszerszünet után. A főszerkesztő dr. Szabó Árpád lett, én a szerkesztői feladatokkal voltam megbízva. Az elindulást nagy lelkesedés jellemezte, igyekeztünk bevinni tapasztalattal rendelkező unitárius írókat, költőket, lapszerkesztőket, mint például Molnos Lajos, Cseke Péter, Szabó Gyula, Gál Mária. Sajnos, idővel lassan-lassan elmaradtak a lap szerkesztésétől, s így teljesen a főszerkesztőre és a szerkesztőre hárultak a feladatok. Rádöbentünk arra, hogy jó, ha az egyházi lapot „egyházi ember” szerkeszti.

Kezdetben a *Közlöny*ben túlsúlyban voltak az irodalmi írások, és csak fokozatosan jelentek meg a közérdekű egyházi, vallási, teológiai írások. A lelkészeknek és a híveknek is hozzá kellett szokniuk ahhoz, hogy most már írni, közölni is lehet.

Cz. Sz.: Mikor és milyen körülmények között vette át a lap szerkesztését? Milyen volt akkor a lap?

R. E.: 1997 januárjától lettem a *Közlöny* főszerkesztője, miután dr. Szabó Árpádot 1996-ban püspöknek választották. Ezt a megbízást 11 éven keresztül vállaltam. Sokáig küszködünk az anyaghiánnyal, ezért sokszor három, sőt négyhavi összevont számot jelentettünk meg. Ebben az időszakban kezdtek állandósulni a rovatok, de ezek közül sajnos volt olyan is, amely rövid életűnek bizonyult. Öröm volt számomra tapasztalni a világiak felzárkózását a munkához. Iskoláink diákjai, tanárai egyre gyakrabban jelentkeztek írásaikkal. A teológus hallgatók jelenléte azért volt „hiányos”, mert ők saját önképzőkori lapot alapítottak és jelentettek meg.

Cz. Sz.: Milyen fontosabb célkitűzések vezették a lap szerkesztésében?

R. E.: Az volt a fő célom, hogy egy olyan olvasható, egyházi életünk egészét átfogó lapot jelentessünk meg, amelyből egyetemes egyházunk, egyházköreink, gyülekezeteink, iskoláink, egyleteink, külföldi hittestvéreink, valamint egyetemes magyarságunk életéről tájékozódhat az Olvasó. Ugyanakkor igyekeztünk olyan írásokat kérni és megjelentetni, amelyek felhívták a figyelmet a vallásos lelkiélet mélyítésének, az unitárius identitástudat megerősítésének a fontosságára.

Cz. Sz.: Hogyan határozná meg a lap alapjellegét, fő célkitűzését?

R. E.: A *Közlöny* fő célja a gyülekezet- és életszerűség eszméinek az ébresztgetése, az unitárius vallásos öntudat megélésére való buzdítás, az unitarizmus értékeinek tudatosítása az erdélyi társadalomban. Híveink, lelkészeink és általában a magyarság szellemi-lelki gyarapodásának szolgálata.

Cz. Sz.: Kapott-e olvasói visszajelzéseket? Esetleg ha tudna említeni egy-két konkrét esetet...

R. E.: Olvasói visszajelzéseket elég szórványosan kaptam, pedig többször is végeztünk közvéleménykutatást a lappal kapcsolatban. De azért maradtak kedves emlékü visszajelzések, de természetesen kellemtelenek is. Emlékszem, Tompa Sándor tordai buzgó olvasónk és lapterjesztőnk éveken keresztül gyötört, hogy egy bukaresti unitáriusnak, Tordai Matyónak jelentessek meg a verseiből. Én nem lelkesedtem a „házi készítésű” versek megjelentetését illetően, de a békesség kedvéért egyet-egyét megengedtem. Amikor egy alkalommal Tompa Sándor ismét kérdőre vont, javasoltam, számoljuk meg a megjelentetett verseket, és meglepődve vettük tudomásul mindketten, hogy Tordai Matyónak tíznél több verse jelent meg. Ezt követően szent lett közöttünk a béke.

Cz. Sz.: Milyen elért eredményekre büszke?

R. E.: Az eredményeket illetően nem annyira a büszkeség, inkább a meglepődöttség tölt el azért, hogy az egyházam által rám bízott feladatot – a sok más fon-

tos feladat mellett – el tudtam végezni. Egyébként én az erdélyi unitárius ügy iránti szolgálatnak fogtam fel a lap szerkesztését, soha nem kértem még tiszteletdíjat sem a munkámért. Kétségtelenül nagy eredménynek számít a lap rendszeres, havi megjelentetése, amely annak is köszönhető, hogy 2004-től főalkalmazású szerkesztő foglalkozhat a lappal. Ez nagyon megkönnyítette főszerkesztői munkámat. Az is megnyugtató, hogy a lap rovatai állandósultak, és főleg az, hogy mindenik rovatnak van gazdája.

Cz. Sz.: Melyek voltak a meg nem valósult céljai?

R. E.: Nem sikerült írásra bírni szélesebb körben a lelkészeket, ami a lap gyülekezetszerűségének rovására ment. Nem sikerült elegendő tájékoztatást nyújtani a testvéregyházaink életéről, de magáról a testvéregyházközi kapcsolatokról sem. Úgy érzem, nem tudtuk megtalálni a kellő egyensúlyt a felnőttek, ifjak, gyermekek megszólítására.

Cz. Sz.: Mit javasolna az új főszerkesztőnek: mit kell megőrizni, és min kell változtatni?

R. E.: Nem akarok különösebben tanácsokat osztogatni, hiszen a lapnak az arcélét fel lehet ismerni, ha figyelmesen olvasgatjuk. Azt azonban ki szeretném hangsúlyozni, hogy én tudatosan kerültem olyan írások megjelentetését, amelyek vitára adtak volna alkalmat. Úgy vélem, hogy a *Közlöny* nem arra való, hogy „vitafórumokat rendezzünk”. A *Közlöny* egyházi, vallásos lap, ezért kerülni kell, nehogy a politikum szócsövévé váljon, ami nem azt jelenti, hogy aktuális társadalmi kérdéseket agyon kell hallgatni. Javasolnám, hogy több írást jelentessenek meg a külföldi hittestvéreink életéből, a rovatok témáját újra lehetne gondolni, esetleg bővíteni is lehetne.

Megnyugvással tölt el, hogy dr. Czire Szabolcs teológiai tanár elvállalta a főszerkesztői megbízást; az új főszerkesztőnek és munkaközösségének áldott, eredményes munkát kívánok!

Engedje meg, hogy befejezésként köszönetemet fejezzem ki azoknak, akikkel tizenegy évi főszerkesztői munkám során együtt dolgoztam. Íme a névsor: Kovács Sándor, Kovács István Sándor, Jakabffy Tamás (szerkesztők), Kriza János, Ruzsa István (tördelés, kivitelezés), Rezi Éva (szedés), Kürti Miklós (olvasószerkesztő), Szabó Zoltán (lapterjesztés), Asztalos Klára (Nők Világa rovat), Sándor Krisztina (Ifjúsági oldal), Gyerő Dávid (Hírek).

Közösen szólni Istenről

„És ételáldozatot tégy hozzá minden reggel...
örökké állandó rendelkezések ezek.” (Ez 46,14)

Ételáldozatok nélkül nem lenne teljes ökumenikus imahe-
tünk. Akárcsak a nagy érdeklődésnek örvendő, a televízió ál-
tal sugárzott vacsoracsaták, olyannak képzelem a mieinket is.

Immár tizenkét éve alatt eddig 72 alkalommal. Üljük bár körül
kilencen vagy akár harmincan a megterített asztalt, a „csaták”
győztesei – a televízióban látottaktól eltérően – mindig a soros
házigazdák.

Az idei év ökumenikus imahetén (január 26. – február 1.)
a létszám olyannyira felduzzadt, hogy a kisebb befogadóképes-
ségű templomokban nem tudtak ülőhelyeket biztosítani a lélek
szomját oltani vágyóknak. A hat vallásfelekezet lelkészei három
nyelven imádkoztak, prédikáltak, énekeltek, s így – akárcsak
Ezékiel próféta – reményt adtak Segesvár keresztyeinek eb-
ben az elkeseredett gazdasági és lelki válságban. Cosmin Boian
ortodox pap, a római katolikus templomban az egyházak meg-
osztottságáról beszélt. A szász evangélikusok „kolostortem-
pló” Ciprian Darabant görög katolikus pap arra intette a je-
lenlévőket, hogy óvakodjanak az erőszak alkalmazásától, mert
annak súlyos következményei lehetnek. Benedek Jakab unitá-
rius lelkész a görög katolikus templomban egy olyan világ eljő-
vetelét szorgalmazta, ahol az emberek mindennapjaikat Istentől
kapott küldetésnek fogják fel. Isten országa így nemcsak álom-
képként, délibábként tűnik fel, hanem végre az emberek meg-
értenék, hogy kezünkben a kulcs, amellyel megnyílik előttünk
az Ő országának kapuja. A református templomban Kiss At-
tila római katolikus plébános a környezeti változásokról szólt,
s ezzel kapcsolatban a ránk váró feladatokról, amelyekkel még
megmenthetnénk Isten teremtett világát.

A Németországból érkezett dr. Rolf Binder evangélikus lel-
kész a görögkeleti templomban az elbizakodott, büszke embert
hozta elénk, Jézus példázata alapján: amikor két ember ment
fel egyszer a templomba, hogy imádkozzék. Unitárius tem-
plomban Fazakas Csaba református segédlelkész a testi-lelki
betegségekben szenvedőkhöz szólt és tette fel a kérdést – Jézus
szavaival élve –: „Mit akarsz, hogy cselekedjem veled?” (Mk
10,51)

A keresztyén ember reménységével válaszoltunk mindnyá-
jan, akik ott voltunk február 1-jén a záró istentiszteleten, ki-ki a
maga templomában: Hogy Isten erőssé tegyen.

Benedek Enikő

Január 30-án volt az újonnan választott Egyházi Képviselő
Tanács első, rendkívüli ülése. A napirendi pont számbavétele
előtt a testület tagjai bemutatkoztak, és kiemelték azon terü-
leteket, ahol szaktudásukkal, tapasztalatukkal leginkább ja-
vára lehetnek az egyháznak. Ezután a tanács munkarendjéről
és -módszereiről folyt a beszélgetés, ennek rendjén határozat
született az üléseken való hiányzások minősítéséről, valamint
tervezet körvonalazódott a tagok helyettesítési rendszeréről.

A legfőbb döntéshozó testület napirendjén az alábbiak
szerepeltek: beszámoló a tanács mellett működő állandó bi-
zottságok alakuló üléséről, a lelkészek állami fizetési rendsze-
rének változása, határozat az egyházi stratégiai terv meg-
alkotásának előkészítéséről, határozat az államvédelmi szervek
egyházi életbe való beavatkozását feltáró kutatócsoport létre-
hozásáról, a 2009. évi ülésezési terv, eseménynaptár és egy-
házi kiadói terv elfogadása, valamint a Protestáns Teológiai
Intézet Unitárius Karának időszzerű ügyei.

Halottunk

Lakatos Gyuláné született Komán Mária tiszteletes asz-
zony és nyugalmazott tanítónő, Lakatos Gyula nyugalma-
zott unitárius lelkész hitvestársa, életének 77. évében 2009.
január 11-én rövid, de nehéz szenvedés után Recsenyében

elhunyt. Férje oldalán előbb a székelykői, majd a homoród-
karácsonyfalvi egyházközség tiszteletes asszonyaként 42 éven
át hűséggel szolgálta egyházunkat. Temetése január 14-én
volt a recsenyédi templomból a helyi temetőben, a szertar-
tást Nagy Adél helyi lelkész végezte. Búcsúbeszédet mondott
Simó Sándor jelenlegi és Kedei Mózes volt esperes, valamint
Benedek Mihály homoródkarácsonyfalvi lelkész. Emléke
legyen áldott!

Az Egyházi Képviselő Tanács f. év január 30-i ülésén
hozott határozatával pályázatot hirdetett az egyházi köz-
ponti hivatal alábbi állásaira: valláserkölcsi nevelési előadó-
tanácsos, oktatásügyi előadótanácsos, médiareferens, épí-
tészeti tanácsadó. A pályázatokról a www.unitarius.com
egyházi honlap főoldalán további információk olvashatók.

Az Egyházi Képviselő Tanács ezúton is tisztelettel ér-
tesíti az egyházi közvéleményt, hogy 2009. március 6-án,
pénteken 11 órakor Kolozsváron, a belvárosi unitárius
templomba egybehívott Zsinat ünnepi ülésén a legfőbb
törvényhozó és választó testület Bálint Benczedi Ferencet,
az egyház 31. püspökét beiktatja Dávid Ferenc székébe. A
zsinati ülésről, valamint a püspökbeiktató ünnepélyről az
egyházközségek útján lehet további tájékoztatást nyerni.

Az új évben unitárius hittestvéremre találtam

A közel tízezer lakosú Marosszentgyörgyön, Maros megye legnagyobb községében már hetedik alkalommal lendülök neki az újról áldáskérő látogatásoknak.

A január 2-án délelőtt kezdődő, gyakran napi nyolc órai járószolgálat itteni tevékenységem fontos részévé vált annyira, hogy ha csak betegség nem akadályoz, igyekszem január 13-ig, a vallásszabadság ünnepéig végigjárni e folyamatosan növekvő, fejlődő települést.

Harmadik éve énekvezér-kórusvezetőnkkel együtt járunk forgalmas utak szélén – sokszor környezetszennyezőnek számító zajban –, biztatjuk egymást, hogy „a harcot becsületesen fel kell venni, / az úton becsületesen végig kell menni”, még akkor is, ha „a kapuk mögül ebek vicso-rognak, / az ablakokból kiköpdösnek és röhögnek.” (Dsidá Jenő: *Tekintet nélkül*)

Marosvásárhelyen lakó kántorunkat kora délután hazaengedem és egyedül haladok tovább.

Este van már, fáradtan érkezem vissza a földszinti tömbházlakásba, hitvestársam szépen terített asztalnál meleg estebéddel fogad. Órák óta várta érkezésem, „nélküled nem is esett volna jól az étel” – mondja, és mint mindig, most is segít a napi számvetésben.

Érzem, hogy pihenni, aludni kellene, mert holnap folytatnám a hosszú gyalogtúrát.

Akit ma délelőtt folyamán nem találtam otthon, most szeretném telefonon értesíteni: a kedves, fiatalos megjelenésű nagymamát a legközelebbi templomi gyermekmúsort időpontjáról. Bejelentke-

zett hozzánk, és már több mint két éve hűséges résztvevője istentiszteleteinknek. A karácsonyi gyermekmúsortra és angyaljárásra elhozta unokáját is. Havonta friss unitárius egyházi újsággal csemetéket be hozzájuk. Ilyenkor derűs arccal tessékkel be jó ízléssel berendezett konyhájukba, ülőhellyel kínál és a tartalmas beszélgetésbe családtagjai is bekapcsolódnak.

Társaságok... és „Halló! ... család? Isten áldja! Itt az unitárius lelkipásztor...” „Nem, nem ... család, de én is unitárius vagyok, ...-nak hívnak, pár hete költöztem ide, Marosszentgyörgyre. Merre van az unitárius templom? Vasárnap szeretnék részt venni az Istentiszteleten.” „Örvendek kedves ..., az Úristen jól összehozta ezt az esti telefonbeszélgetést. Igen, kapható még falinaptár, remélem, hogy vasárnap személyesen találkozhatunk. Isten áldja!”

Ebben az országban ismét „számon tarthatják, mit telefonoztam / s mikor, miért, kinek. / Aktákba írják, miről álmodoztam / s azt is, ki érti meg. / És nem tudhatom, mikor lesz elég ok / előkotorni azt a kartotékot, / mely jogom sérti meg. (József Attila: *Levegőt!*)

Késő este, fáradtan, örömmel köszönöm Isten méltatlan, de megszólított és elhívott szolgáljaként, hogy bár sokszor „kemény tárgyak zuhognak a fejünkhöz, / súlyos, vérező kövek, / de néha röppen sóhaj is, / szeretet is, rózsák is.” (Dsidá Jenő: *Tekintet nélkül*).

Istennek legyen hála: az új évben unitárius hittestvéremre találtam!

Pálffy Tamás Szabolcs

Unitárius rádióműsorok

Rádió-istentisztelet

Kolozsvári Rádió,
909 kHz és 1593 kHz középhullámon,
valamint a 95,6 MHz-es
ultrarövid-hullámon.
Alkalomszerűen, vasárnapokon,
17.30-kor. *március 1., 22.*

Unitárius hírek

Bukaresti Rádió,
a 909, 1197, 1323 és 1593 kHz közép-
hullámon. Szerkeszti: Vincze Lóránt.
Vasárnapokon 10.00 órától.
Március 22.

Igehirdetés

Az unitárius egyház részéről
Marosvásárhelyi Rádió,
a 98,9 MHz ultrarövid, valamint
1323 kHz (Maros) / 1593 kHz (Hargita)
középhullámon. Szerkeszti: Tóth Béla.
Vasárnapokon 12.00 órától.
Február 22. (Andorkó Attila)

Unitárius félóra

a székelyudvarhelyi Prima Rádióban,
a 87,9 MHz-en, illetve interneten
a www.prima-radio.ro címen.
Szerkeszti: Csáki Levente.
Minden vasárnap reggel 8.30-kor.

Januári közös imánk

Még bennünk volt az új évet köszöntő hangulat és a szívünk mélyéről fakadó kívánság: add Uram, hogy ez az új esztendő csak szépet és jót hozzon mindnyájunknak!

A belső erő, az Istenbe és önmagunkba vetett hit, a bennünk rejlő felmérhetetlen, kifogyhatatlan tartalékok előhívása az, ami minden bajon és nehézségen át tud segíteni. Hívjuk, kérjük az erőt és bizalmat, beszélgetünk Istennel. Mindennapi hitünk egyik legbővizűbb forrása az ima.

A többségében katolikus lakosságú Szentegyházán mi, unitáriusok már tizenöt éve egyházközségnek számítunk. A különböző vallásfelekezetűek közös imahétét évről évre az unitárius lelkész szervezi meg. Ebben az évben a Keresztények Egyetemes Imahétét január 19-e és 25-e között tartottuk, naponta délután 6 órától. A helyszín a Líceum étterme volt. Az imahét e mottó jegyében zajlott: „A feleberáti szeretet összeköt minden keresztény embert.”

Az istentiszteleteket végző lelkészek: Kelemen Szabolcs unitárius lelkész, Nagy Sándor református lelkipásztor, Tóth Károly csikszerepai evangélikus lelkész és Erdő Endre székelyudvarhelyi baptista presbiter. Az énekvezérei szolgálatot – az unitárius lelkész felkérésére – a katolikus egyházközség kántora, Tamás István végezte. A katolikusok részéről egyébként is nagy volt az érdeklődés, ezt bizonyította számottevő jelenlétük.

Plakátos meghívó jelezte városszerte az imahétet. Istentiszteletenként a jelenlevők száma meghaladta a százat. A közös ima, a zsoltárok éneklése, az egységőrvékvésre utaló prédikációk felebarátként kapcsolak össze mindannyiunkat. Úgy éreztük, ha csak rövid időre is, lelkünkben megvalósulhat a parancsolat: „Szeresd felebarátodat, mint magadat”.

A szombati közös istentiszteleten a szentegyházaskalvi Canticum Novum énekkar is szerepelt. A vasárnapi záró istentisztelet már felekezetenként zajlott az egyes egyházak templomaiban. Adja a jó Isten, hogy szeretet áradjon köztünk, szeretet gyűljön bennünk!

Péter Irma

Rómától Torockóig

1877-ben jelent meg Jókai egyik remekműve *Egy az Isten* címmel. Mikszáth éppen csak említi Jókai-életrajzában, de hát alig született meg a mű, igazából néhez a kortársnak ilyen gazdag, bő termésű idősebb kortárs műveit betagolni az egyetemes irodalomba. Ez az utókor kiváltsága. Nos, ilyen minőségünkben igazán csak ámulhatunk azon, hogy egy 130 éve keletkezett romantikusnak mondott magyar regény ma, a 21. század elején is lenyűgöző olvasmány és forrásanyag, megbízható dokumentum.

Jókainak volt két kedves témája: egyrészt Erdély, annak múltja és történelme, másrészt az ifjúkorát és későbbi életét döntően befolyásoló 1848-as forradalom. Erdélyről szól a *Bálványosvár*, *Erdély aranykora*, *Fráter György*, *Egy az Isten*, *A nagyenyedi két fűzfa*, *A Damokosok*, *Szegény gazdagok* című műve, hogy csak a nagyobb lélegzetűeket említsem. Ezek között az *Egy az Isten* mindkét témakört felöleli, hősei erdélyiek, a regény második része Erdélyben játszódik a szabadságharc idején.

A mű két színtere Róma és Torockó.

Az első rész Rómába visz, a regény hősei, Blanka és Manassé, itt ismerkednek meg, itt bontakozik ki szerelmük. S amíg mindez megtörténik, a szerelmi kalandon túl megismerjük az örök várost, az arisztokrácia cselszövéseit, a Vatikánt, a katolikus hitet, a vatikáni hűsvétot, amit Jókai, a kitűnő újságíró a tudósító pontosságával ír le a szépirodai eszközeivel. Az olvasó szeme előtt elevenedik meg a szertartás több évszázados méltósága, ami azóta sem változott. Hőseit a Rómában kitűnő forradalom szele, az anarchia és a menekülő pápa látványa, az otthonról érkező hírek hazahívják, „lángtengeren és vértengeren” keresztül kell hazamenniük a „holdbéli szigetre”, Torockóra, az egy Isten hívő unitáriusok közé, mert csak ott teljesedhet ki szerelmük, életük, csak ott van a szabadság, de előbb azért harcolni kell, meg kell menteni a várost.

A tájleírás, a festő és természetimádó, -ismerő Jókai nagy erénye pompásan érvényesül, amikor a fiatalok haza vezető menekülését írja le Itália hegyeitől a Tordai-hasadéki és a Székelykőig. Akár a *Névtelen várbán* a Fertő-vidékét, itt Torockót és környékét eleveníti meg a legnagyobb hűséggel, szinte nyomvonalat adva a ma is arra járónak. Tájékozottsága nem véletlenszerű, többször ellátogatott a vidékre, és ismerkedett az akkor még élő hőseivel meg a vidékkel, hallgatta a történeteket és jegyzetelt. De nem csak az útvonalra, az ott található flóra és fa-

una leírására is alkalmat kerít, miközben hősei Torockó megmentésén fáradoznak. Ugyanis Nagyenyed felgyújtása után az osztrákok zsoldjában álló erdélyi románok (akkor még oláhok) Torockót akarják megsemmisíteni. Ezt akadályozza meg Adorján Manassé okos taktikával, tárgyalásokkal, kiegyezéssel.

Jókai református létére igen alaposan ismerte a katolikus hitet, annak szertartásait, de izgatta az Erdélyben keletkezett magyar protestáns vallás, az unitarizmus. Felesége, Laborfalvi Róza erdélyi rokonsága unitárius volt. Érdeklődését ez a regény tetőzte be. Jókai csodálattal adózik az unitáriusoknak, és ezt nem is titkolja. Az ahogyan leírja egy torockói vasárnapi istentiszteletüket, írott emlékmű e hitet hívők számára. De ahogyan Manassé vall szerelmének, Blankának hitéről, bizonyosság erre: „Az én templomom nem átjáróház egymással találkozni vágyó szerelmesei számára. Az én eklézsiám nem azilum más vallás elítélteinek, kik oda bíráik elől menekülnek. Az én templomom tornyán a gömb nem azt hirdeti, hogy »Jertek ide! Itt szabadabb az erkölcs, könnyebb az élet, itt nem kell keresztet viselni.« Neked előbb meg kell szeretned azt az Istent, akit én követek. [...] Nem az igékből, nem a szent könyvekből, hanem a tettekből: az emberek életéből. Majd ha megtudod, hogy mit tesznek azok, akik nem halasztják az Istennel és emberekkel való kibékülést a másvilágra, hanem cselekszik azt itt ezen a földön, akik elkezdik a szentek országát építeni már itt a nap alatt, akik megmutatják, hogyan kell embernek az

embert eltérni, igazságosnak lenni, bántalmakat megbocsátani, dolgozni föld fölött és föld alatt, hűségért hűséggel fizetni, szenvedőkkel jót tenni, mívelni a lelket a tudás által; s mindezekért nem zúgolódnai, hanem örülni az életnek és mindannak, ami benne van; örülni a munkának, a hűségnek, a megbocsátásnak, a jóltevésnek, a tanulásnak, s mindezekért áldani azt az egy Istent, aki mindezt nem csapásul mérte reánk az eredendő bűnért, hanem saját lelkét lehelté belénk, hogy legyünk »boldog emberek« abban, amiben ő »boldog Isten«!

A szabadság vallásának tekinti az unitárius hitet a liberális eszméket valló Jókai.

Torockó, a történelmi hűséghez híven, megmenekül, és épségben marad. Ma is csodálhatjuk sajátos építészeti örökségét és a viszonylag még érintetlen környékét, tájat, a Székelykőt, a temetőt és nem utolsósorban az unitárius templomot.

El kell azonban azt is mondanunk, hogy az irodalmi kánon hívei szerint a „regény nem tartozik Jókai java munkái közé, de olvasmányos, lebilincselő” (Legeza Ilona). Érveket nem igazán találai, a mű elemzésére még nem bukkantam rá, csak a szentenciát olvasni. De hogy mennyire élő ma is a mű és szerzője, bizonyíték rá, hogy A Nagy Könyv versenyében a katolikus Ákos, a rockzenész és -énekes, költő ezt a művet is ajánlotta a világirodalom legszebb 100 műve közé, az EKE pedig Jókairól nevezett el teljesítménytúrát, Manasséék útját követve évente, Kolozsvártól a Tordai-hasadékon át Torockóig.

Szebb ajándékot nem kaphatunk az unitárius vallás megszületésének 440. évfordulóján.

Kuti Márta

Felhívás

Az Evangéliumi tévé munkatársakat keres minden régióból az alábbi munkához. Hamarosan elindítjuk hazánk első keresztény internetes televízióját!

Ha van egy jó kamerád, egy kis tehetséged és szeretnéd, hogy mások is tájékozódjanak a környezettedben lévő történésekről, ha felkészültél a feladatra, gyere és legyél a csapatunk tagja. Segíteni fogunk mindenben, amiben csak tudunk.

Ha tudsz egy új hírt, egy jó bizonyosságtételt, egy jó riportot, ha be szeretnéd mutatni hitelesen a gyülekezeted életét, ha van egy érdekes archív felvétel a szekrény mélyén, ha a jövőben fontos esemény lesz nálatok, fogd a kamerádat, örökítsd meg és juttasd el hozzánk az anyagot, hogy közkinccsé tegyük, hogy mindenki megismerhesse értékeiteket, hogy legyen az mindenki áldására, épülésére. Ha a zenekarotoknak van egy új klipje, jöhet az is a zenés blokkba.

Legyél a közösséged nagykövete, hogy hiteles képet tudj adni mindenkinek.

Ha érdekel a feladat, vedd fel velünk a kapcsolatot és csatlakozz egyre növekvő (felekezetiközi) csapatunkhoz.

Felvilágosítás: **Szenczy Tibor**

e-mail: evangeliumitv@gmail.com

telefon: 0036 30 8224145; 0036 70 6232819

Farsangi találkozás

Január 27-én a kökői unitárius nőszövetség tagjai meghívták a szomszédos nőszövetségek asszonyait. Sepsiszentgyörgyről 14-en, Szentivánlaborfalváról 15-en, Sepsiszentkirályról 6-an és a helyi vendégszerető asszonyok 14-en jöttek, hogy találkozzanak egymással. Az esti órában a „Nő az árnyék, itt az este, égi béke jöjj szívémbé” éneklésével tettük meghitté a találkozást.

A bibliaórát a helybeli lelkész, Bíró Attila tartotta. A „Jézus követő asszonyok” vita formájában vallottak az asszony szerepéről. A minitalálkozóról nem maradt el a szabad társalgás sem. Asszonyok, anyák vagy nagymamák tesznek bizonyosságot tetteikkel, cselekedetükkel, hogy „sója” lehetnek egyházi közös-

ségüknek. Asszonyaink ajkán csodálatos ima fogalmazódott meg: „Uram, adj erőt, hogy közösségemnek legyek csipetnyi sója! Segíts, hogy akik között élek, azoknak tudjak hasznára, örömére lenni.”

Az erőgyűjtést, a januári farsangi hangulatot célozta a kedves kökői asszonyok részéről a meghívás. A szentkirályi asszonyok farsangi hangulatot hoztak magukkal, amikor megjelent a jóképű cigánylegény meg a cigányasszony esküvői szándékával, sőt még a „purdét” is magukkal hozták. Mindannyian hálásan fogadtuk a jó hangulatot, a találkozást.

A következő „mini körü találkozót” Sepsiszentgyörgyön lesz – közölte Vánca Csilla szentgyörgyi elnöknő.

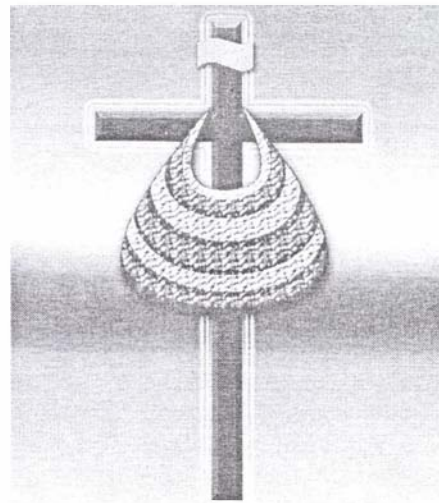
Adorjáni Gyöngyvér

Sok tag, egy test vagyunk Krisztusban

A nők világimanapjának előkészítői sorában az idén látogassunk el gondolatban Pápua Új-Guineába. Ez a távoli ország egy Ázsia és Ausztrália között elhelyezkedő nagy szigeten fekszik. Indonézia és Madagaszkár után a világ harmadik legnagyobb szigetországa. A sziget közígazgatásilag két részre oszlik. A nyugati rész az indonéz államhoz tartozik, a keleti rész a hozzátartozó kisebb szigetekkel együtt alkotja a független demokratikus Pápua Új-Guinea államot. Az egykori holland, német, angol gyarmat, majd ausztrál fennhatóság alatt álló ország 1975-ben nyerte el függetlenségét. Lakóinak száma 6 millió. A Csendes-óceánnak ezt a zónáját a földkéreg vulkanikus mozgásai alakították, ezért nagyon változatos domborzat jött létre sok kiemelkedő hegygel (a legmagasabb 4500 m magas), mély völgyekkel, de van szavanna, mocsaras vidék, meándervölgyű folyók, őserdők, kúp alakú vulkanikus hegyek, magas fennsíkok. Ezért a hőmérséklet is nagyon változó: míg a hegyekben éjszaka fagy, a tengerparton egész évben 30 fok körüli hőmérséklet és trópusi esők jellemzik az időjárást. A változatos természeti adottságoknak megfelelően a növény- és állatvilág is nagyon gazdag, így pl. 2500 orchideafajtának, rengeteg ritka madár- és rovarfajtának a hazája.

Az ország hivatalos nyelve az angol, emellett a különböző bennszülött-népcsoportok által használt kb. 800 (!) nyelvjárás közül kettő szolgálja a népcsoportok egymás közötti értekezését. A lakosság 75%-a a hagyományos mezőgazdaságból él. Az altalaj kincsei – arany, réz, kőolaj –

külföldre vándorolnak. A közlekedési infrastruktúra hiányos, sok az elszigetelt helység. Itt a lakosság önellátó, maguk oldják meg minden problémájukat. A bennszülöttek ősi hitvilága, gyógy módjai mellett a nyugati misszionáriusok behozták a keresztény eszméket, a nyugati gondolkodásmódot, szociális projekteket, a nők emancipációját. Mégis Pápua Új-Guineában a legtöbb nő helyzete hátrányos. A törvény ugyan tiltja a nők diszkriminá-

A nők idei világimanapjának emblémája

cióját, de a gyakorlatban a közéletet, a törvényhozást a férfiak uralják. Nem csoda, hiszen egy 2000. évi statisztika szerint a 15 éven felüli nőknek több mint fele írástudatlan. Ennek ellenére működnek civil szervezetek, amelyek a nők jogaiért harcolnak kisebb-nagyobb eredménnyel,

mert a férfiuralomnak sok évszázados hagyománya van.

A 2009. évi világimanap (március 6.) mottója Pál apostolnak a Rómabeliekhez írott levelének a 12. részéből azt a gondolatot emeli ki, hogy sok tag, egy test vagyunk Krisztusban. Ez kifejezi a pápua új-guineai nőknek azt a meggyőződését, hogy sokszínűségük ellenére összetartoznak egymással és a keresztények nagycsaládjával.

Az imanap jelképe, amelyet választottak, egy keresztet ábrázol, amelyre egy *bilum*-nak nevezett táskaszerű használati tárgyat akasztottak (lásd a mellékelt képet). Ez a tárgy minden vidékükön közismert a legkülönbözőbb kivitelezésben, és különböző célokra használják: kis formájában a férfiak dohánytartója, nagyobbban az asszonyok szállítják a nehezebb terheket, fát, kerti termékeket. Ez szolgál az újszülött bölcsőjéül is. A pápuák homlokukra széles pántot kötnek, erre erősítik a bilumot, amely a hátukon fekszik. Erős nyakizomra van szükség a teher cipelésére. Eredetileg fakéregszálakból fonták az asszonyok a bilumhoz szükséges fonalat, ezt megfestették különböző színekre és ebből készítették a bilum szövetét. Ma már műszálból is készítenek bilumot. A keresztre helyezett bilum Jézus üzenetét közvetíti: „Jöjjetek énhozzám mindnyájan, akik megfáradtatok és megterheltetek és én megnyugosztalak titeket” (Mt 11,28) „Mert az én igám gyönyörűsége és az én terhem könnyű” (Mt 11,30).

Ez az üzenet valóban a nőknek szól, bárhol is élnek a világon, azoknak, akik nehéz terheket visznek a hátunkon és akik a hitüktől várják az erőt, a vigasztalást. Ezért választották ezt a jelképet és küldik a világ minden keresztény nőtársának.

Asztalos Klára

Világimanapi hívogató

Különböző hitfelfogású keresztény nők összefogása és egybehangolt tevékenysége eredményeként csendes csodák történnek bolygónkon. Ezek közül az egyik, hogy a Világimanap tudatos megtartása által körbe- és keresztül imádkozzuk a Földet.

Közmegegyezés alapján világszerte évente március első péntekén célirányosan egy-egy ország női – idén március 6-án

az óceániai Pápua Új-Guinea államban élő nők – számítanak ránk: imádkozunk és adakozunk értük mi is, akik „Krisztusban egy testnek, sok tagjai vagyunk.”

Hívogatlak, unitárius Nőtestvéreim: jöjjetek, készüljünk és legyünk tevékeny részesei a 2009-es női világimanapnak!

Keressük a más felekezetű nőtestvéreinkkel való együttműködés lehetőségét, hogy imaláncot formáljunk a megjelölt bibliai vers szellemében: „Mert ahogyan a test egy, bár sok tagja van, de a test valamennyi tagja, noha sokan vannak, mégis egy test, ugyanúgy a Krisztus is.” (1Kor 12,12)

A Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsa Női Bizottsága engedélyével a Világimanap megtartásához szükséges anyagok letölthetők a www.misszio.reformatus.hu oldalról.

Adja Isten, hogy ne csak március első péntekén, de naponta tudjuk gyakorolni az apostoli buzdítást: „szüntelenül imádkozzatok” (1Tessz 5,17), bízva abban, hogy „nagy az ereje az igaz ember buzgó könyörgésének.” (Jak 5,16 b)

A gazdasági és pénzügyi válság idején is üdvös dolog adakozás tárgyában komolyan venni a tanács-ígétet: „Tudjuk pedig, hogy aki szűken vet, szűken is arat, és aki bőven vet, bőven is arat. Mindenki úgy adjon, ahogyan előre eldöntötte szívében, ne kedvtelenül vagy kényszerűségből, mert a jókedvű adakozót szereti az Isten.” (2Kor 9,6–7)

A jókedvű adakozó a szívét is beledja az adományába, és adakozása azonnali és morgolódás nélküli. Igaz az a mondás, hogy „az adakozók sohasem zúgolódnak és a zúgolódók sohasem adakoznak.”

Áldott világimanapi készülődést és részvételt, lélekből fakadó imát és jókedvű adakozást kívánok nőtestvéreimnek!

Pálffy Anna-Mária

„Hírsaláta”

a Háromszék-felsőfehéri Egyházkör néhány nőszövetségének tevékenységéből

Januárban egy pillanatra bepillantottam a szomszédos nőszövetségek tevékenységébe, gondolván, „tanulni mindig lehet valamit”.

Az asszonyok örömmel, szeretettel meséltek az esti vagy délutáni találkozásokról. Fontosnak találták a hosszú téli esték megrövidítését. A beszélgetések által ötletek, javaslatok születtek még ott is, ahol csak „gyerekcipőben” jár a nőszövetségi tevékenykedés.

Íme néhány jó ötlet a szomszédos nőszövetségek munkájából:

Árkos: az átlagos létszám 15–16, a nőszövetségi tagok tervebe vették, hogy 80 énekeskönyvre varrnak könyvborítót. A szorgos asszonyoknak jó munkát kívánunk!

Kálnok: a találkozások nincsenek meghatározott napra téve, mégis már az imahétre készülődnek. Kisebb létszámuk dacára is elkötelezetten dolgoznak, a vendég lelkészeknek varrottásokat készítenek a figyelmesség jeléül.

Szentivánlaborfalva: az ökumenikus nőszövetség asszonyai péntekenként ta-

lálkoznak. A 15 asszony-testvér szívesen hallgatja a meghívottakat: orvosok tanácsait, különböző felekezetű lelkészek biblia magyarázatait.

Kökös: az asszonyok szeretnek kézimunkázni, ezért még a szeretetvendégség tomboláira is különböző kézimunkákat készítenek. Az imahétre készülve a vendég lelkészeknek kézimunkákat varrnak. Január 27-én mini „köri találkozót” szerveztek, amely sikeresnek bizonyult.

Sepsiszentgyörgy: a kézimunka a fáradt nőtestvéreket megnyugtatja. Elindították a rongyszőnyeg-szövési programot, ezért rongyot vágnak és közben a tavaszi kirándulásokat tervezik. A könyvbemutatók is a januári napokat teszik kellemesebbé.

Sepsiszentkirály: januárban az ökumenizmus jegyében indult újra a nőszövetségi tevékenység. A szorgos asszonyok kézimunkáznak, szívesen hallgatják közben a Wass Albert-verseket. Legközelebb farsangi „dárídót” szerveznek, hogy felnőtt-gyerek együtt szórakozzon.

Találkozásaik alkalmával minden nőszövetségben terveznek, talán nemcsak januárra, hanem továbbra is. Adja Isten, hogy asszonyaink álmai, tervei sikeresek legyenek, hogy a jövő hónapban még gazdagabb legyen az eseménynaptárunk!

KÖSZÖNET

Az Unitárius Nők Országos Szövetségének vezetősége hálás köszönetet mond mindazoknak, akik 2007. évi személyi jövedelemadójuk 2%-át országos szervezetünk bankszámlájára irányították.

A 2008. év folyamán begyűlt 1235 lejnyi összeget a szervezet működési költségeire fordítjuk.

Kérjük továbbra is, éljenek a törvény adta lehetőséggel, és támogassák szervezetünket.

Az elnökség

(A. Gy.)

Lendületben a Marosvásárhelyi egyetemista kör

Hogyan is kezdődött? Tavaly szeptember 1-jétől gyakorló segédlelkési kinevezést kaptam a marosvásárhelyi Bolyai téri egyházközségbe. Fő feladataim egyike az ifjúság összefogása volt. Marosvásárhelyen az elmúlt 3-4 évben is működött egyetemista kör, de valami miatt az elmúlt egy-másfél évben szünetelt. Tavaly ősszel Pál Jánossal, a kövesdombi egyházközség segédlelkészeivel elhatároztuk, hogy tesszünk valamit azért, hogy a mélypontról ezt a helyzetet kimozdítsuk. Elhatároztuk, hogy megpróbálunk hetenként egy alkalommal (kedd esténként) összejövetelt szervezni az egyetemisták számára, olyan programkinálattal, amelyet az egyetemen vagy más szórakozóhelyen nem találhatnak meg.

Az első összejövetelt október 21-én szerveztük meg. A téma adott volt: 1956 októbere. Meghívtunk, László Márton történész-levéltáros fiatalos, lendületes megközelítésben előadta, mi történt 1956-ban és az utána következő időszakban, egészen 1964-ig. Ezen az első esten tizenöt egyetemista vett részt.

Ezt követően egy sorozatra gondoltunk, amely a zenei irányzatok fejlődésében nyújtott volna eligazítást hónapról hónapra Strausz Imre István zenetanár vezetésével. Ám ez nem bizonyult elég népszerűnek, így nem folytattuk.

November 4-én szerveztük meg a tavalyi év legsikeresebb estjét. A téma a terhességmegszakítás volt. Lerágott csontnak és hétköznapi témának tűnik, ezért ezen az esten más megközelítésből tárgyaltunk erről. Meghívottaink – lelkészek, pszichológus – segítségével teológiai, erkölcsstani, orvostudományi és lélektani szempontból jártuk körül az abortusz témáját. Rengeteg olyan kérdés merült fel, amelyekről úgy gondoltuk, hogy már nem kell tárgyalni, mert mindenki tud mindent. Az est végkövetkeztetése: tisztelni kell az életet, felelősen kell partnert választani és szexuális életet élni. Az esten mintegy harminc egyetemi hallgató vett részt.

A következő alkalommal *A halálsoron* („The green mile”) című filmet néztük meg közösen, majd utána – a film témájához kapcsolódva – az élethez való jogról beszélgettünk. November 18-án egy olyan irodalmi vitaestet szerveztünk, ahol korunk társadalmi problémáiról beszélgettünk Weöres Sándor *A teljesség felé* című írásai alapján.

A múlt félév utolsó egyetemista körére december 9-én került sor. Témája a vallásszabadság volt az elmúlt 440 évben – s főleg napjainkban. Az est meglepetése számunkra az volt, hogy a színművészeti egyetem egyik tanára a plakátunk „hatására” jött el az estére.

Véleményem szerint többnyire sikeres félétvet zártunk, bár sok még a tennivaló. Nem alakult ki még egy szervezőcsapat, akik hétről hétre szerveznének, de megmozgattunk mintegy 60-70 egyetemi hallgatót. A keddi estélyi találkozások mellett decemberben beindítottuk az ifjúsági istentiszteleteket, decemberben – kísérelti jelleggel – egy alkalommal, januártól kétheti rendszerességgel. Látogatottsága jó, és hála Istennek van igény és érdeklődés az ilyen jellegű istentiszteletekre!

További részletekről tájékozódni lehet a honlapunkon: <http://egyetemistakorms.extra.hu/>.

Andorkó Attila

Felhívás

Arra kérünk minden kedves Olvasót – beleértve a lelkészeket is –, hogy ha tudomása van arról, hogy egyházközségében vannak olyan fiatalok, akik Marosvásárhelyen tanulnak, akkor jelezze az illetők elérhetőségét az alább megjelölt címen, vagy ajánlja figyelmükbe a Marosvásárhelyi Unitárius Egyetemista Kört.

Andorkó Attila
gyakorló segédlelkész

540065 Marosvásárhely, Bolyai tér 13.
medve80@gmail.com

Együttműködésüket előre is köszönöm!

Mese két kisbuszról és tizenhét emberről

Volt egyszer, hol nem volt, a Kárpáton innen és a tengeren is innen... volt két kisbusz. Az egyik fehér volt, a másik kék. Két élettelen tárgy, amit irányítani lehet. Aztán egy különös hétfőn megjelent előttük a legnagyobb varázsló, a Mamut, aki láthatatlanul és varázspálca nélkül is képes volt életet lehelni beléjük. A kisbuszok aznap útnak indultak, és mentek, gurultak mindenhová, magukkal hozva a világ közepét. Lassan a buszok feltöltődtek vidámsággal, nevetéssel, izgalommal.

És a két varázsbusz négy teljes napig gurult a világ közepén, néha meg-megálltak, egy csöpp varázslatot szétosztani a fáradt, kimerült embereknek, és mindig vidámságot hagyva folytatták útjukat.

A két kisbusz meséjében azonban mi is ott voltunk. Az elvárásolt csapat.

Február 2-án, hétfőn délután látogattott el hozzánk a Mamut, és útnak indultunk világot látni, hamuban sült pogácsával és egy batyuval felpakoltan elmentünk Sepsiszentgyörgyre. A batyunkban ott volt a félelem, az idegenkedés, a lámpaláz, a remény, a bizakodás. Ezekből kellett nekünk vidám és életteli egyletezéseket varázsolni minden állomáson.

De a batyunkba bekerült már első este a barátság és a szeretet biztonságának érzése.

Ezt felpakolva, Istenben bízva elkezd-tük a munkát. Kedden reggel az egyik kisbusz elindult, a másik Szentgyörgyön

várt, és izgatottan éreztük, hogy Mamut varázsló hatása alatt állunk. Vártuk a jeleket, hogy mit tegyünk, és szép lassan megértettük, mi is a feladatunk.

Kedden bejártuk a háromszéki kör néhány együletét (és Székelyudvarhely körből is egyet...): Kálnokon, Kököson, Brassóban, Felsőrákoson, illetve Sepsiszentgyörgyön, Nagyajtán, Ürmösön, Vargyason, valamint Homoródalmáson próbáltunk egy-egy kis varázslatcseppet hagyni a fiataloknak.

Okládon ismét együtt volt a nagy csapat, és Mamut varázsló ismét osztott

folytatás a 14. oldalon
Nagy-Korodi Enikő

Mese két kisbuszról...

folytatás a 13. oldalról

közénk egy nagy adag összetartozás-érzést, hogy újult erővel nézzünk szembe a következő nap megpróbáltatásaival.

Szerdán a székelyudvarhelyi és székelykeresztúri körök vártak ránk. A 4.2-es kisbusz elindult hát a Székelyderzs, Székelyudvarhely, Gagy, Bencéd útvonalon, a 4.1-es pedig Városfalva, Recsenyéd, Szentábrahám és Székelykeresztúr egyleteit látogatta sorba. Úgy éreztük, egyre felszabadultabban és vidámabban tudjuk magunkból átadni a Mamut üzenetét. Kifáradtunk, de feltöltődünk.

Egy újabb találkozás után ismét rövid éjszaka következett. Mamut varázsló ismét nálunk járt, és erőt küldött belénk, nekünk. A vidámságot már nem kellett tőle kérni, mert az már bennünk termelődött. Összerázódtunk... minden értelembe. Reggel az újabb varázslatokra készen indultunk tovább.

Csütörtökön a küküllői és marosi körben vártak ránk. Eldöcögtek avagy szágul-

dottak a kisbuszok a Segesvár – Magyarsáros – Dicsőszentmárton – Küküllődombó és a Szentháromság – Nyárádgálfalva – Nyárádszentmárton – Marosvásárhely útvonalakon. Vidám pillanatok, jókedvű emberek, kedves mosolyok emlékével feltöltődve találkoztunk ismét Magyarsáron. Egy rövid buli után fáradtan váltunk el, és zötyögtünk aludni a vendégszerető családokhoz.

Másnap reggel nyúzottan, de erőt játszva elindultunk az utolsó egyletezésekre, a kolozs-tordai egyházkörbe. A két kisbuszra talán a legnagyobb feladat várt.

Vidámnak kellett lennünk és felszabadultnak, pedig tudtuk, az utolsó nap teljesen más. De a varázslatcseppeket úgyis elvittük, és szétosztottuk Torockón, Torockószentgyörgyön, Sinfalván, illetve Mészkon, Várfalván és – az első kiadós ebéd után – Tordatúron.

Vidám játékok, felejthetetlen mosolyok emlékéit görcsösen szorítva ültünk egy nagy körben Kolozsváron. Az iroda ijésztő és kellemes környezet volt a kiértékelésre. Még mindig Mamut varázsló ha-

tása alatt álltunk. Vártunk. Vártuk, hogy felébredünk, és még mindig csak hétfő reggel lesz, vagy hogy megjelenik a nagy varázsló, és elmondja, még nem kezdődött el, holnap indultok. De semmi nem történt. A csoda már bennünk volt, nem tudott ismét megtörténni.

Megfogtuk egymás kezét, és Isten közelségét érezve, suttogva üvöltöttük a csendbe a varázslónk nevét.

És nem boldogan élünk, míg meg nem halunk, és nem veszi feleségül egyik kisbusz a másikat, és nem bűnhődik a gonosz. Mi csak mosolyok, egyletes nevetések, szeretetteljes viccelődések, esti és reggeli kézfogások, éneklések, imák és igazán barátságos pillanatok, igazi barátok emlékével maradtunk. És talán ez jobb is, mint egy hetedhét országra szóló lakodalom... mert ezek mi voltunk.

És nem mondhatjuk, hogy itt a vége, fuss el véle. Mert nem így van. Nincs itt a vége. És *nincs vége*. Mert az egyletes szemek csillogásában él tovább a nagy varázsló... a mi Mamutunk. Az ODFIE Mamutja. A varázslat forrása.

Az én istenképem

Sokszor hallani abszurd és közhelyes mondatokat ebben a témában, legtöbbször olyan emberektől, akik szívesen és gyakran beszélnek róla, lehetőleg minél nagyobb és szakavatottabb közönség előtt. Látni olykor, ahogy az emberek arcára kiül egy finom, ironikus mosoly, de értetlenül nézik, miért pukkannak szét üresen ezek a szavak, amelyek pedig gondolatokkal és érzelmekkel telítettek kellene hogy legyenek. Én ezt a nehézséget úgy próbálom áthidalni, hogy a bennem élő istenképet nem egyszerre próbálom lefesteni, hanem inkább egy folyamatot vázlok, nemcsak a változások természetét, hanem annak lehetséges okait is bemutatva.

Hadd kezdjem máris egy rövid kitérővel: Jézussal. Az igazság az, hogy soha nem tudtam hozzá közel férközni, élt bennem valami ellentmondás vele kapcsolatban. Gyermekkoromban félresikerült hőst láttam benne: ideáljaim, a forradalmárok vagy a tudós zsenik mérhetetlen akaraterejével és büszkeséggel rendelkeztek. Nekem Jézus vesztesnek tűnt. Taszított a személyére felrakott mítoszréteg is: a három király, a kenyérszaporítás, az, hogy úgy, ahogy van, felszállt a mennyekbe stb.

Istenképem sokat változott. Kis gyermekkoromban nemes egyszerűséggel egy megfoghatatlan jóban hittem. Emlékszem, hogy mikor nagymamám imádkozni tanított, teljesen fölöslegesnek éreztem, mert minden, ami velem történhetett, az csak jó lehetett – ha néha kellemetlennek tűnt, akkor is. Annak, hogy e hit bomlásnak indult, két oka lehetett. A külső ok az iskola megkezdése volt. A belső ok pedig: legelőször ekkortájt éreztem szűkségét annak, hogy erre az idealizált világképre konkrétabb árnyalatok is kerüljenek. Rövid, átmeneti időszak következett, amelyben tárgyakhoz kezdtem ragaszkodni, például a nagymamámtól kapott Bibliához, de teljesen logikátlanul és ok nélkül máshoz is. Ez persze nem tarthatott sokáig.

Soha nem voltam anyás típus: a Jó Istenről alkotott képeimet lassan egy idealizált apakép váltotta fel. Néha szeszélyes

lett. Néha lobbanékony. Néha hanyag. Néha gondoskodó. Aggódott értem, de hagyta, hogy a saját utamat járjam. Hatalmas és életerős. Utolérhetetlen és megdönthetetlen. Ennek a képnek a súlyát lehetetlen volt hordozni. Nem volt más választásom: fel kellett lázadni. Ekkortájt konfirmáltam. Az öröklét gondolata megrészegített. A pokolban, az örök szenvedésben soha nem tudtam hinni, a „mezítelen logikám” tiltakozott az ellen, hogy valami végesért végtelen büntetést vagy jutalmat kapjak. El kell mondanom azt is, hogy jellemre úgy hasonlítunk édesapámmal, mint két tojás. Mindezek mellett megismertem a valaha írt legemberibb mondatot, hogy Isten önmaga hasonlatosságára teremtett bennünket. Innen egyenes út vezetett a személyre szabott képhez.

Néha elhanyagolom a barátaim. Ezt tette velem Ő is. Néha utálok magam. Ő utált engem. Nem hallgatott meg. Néha nem érdekel senki, csak magamban akarok lenni. Néha szájba verném ez ellenem vétkezőt. Neki nem voltak gátlásai. Néha minden ok nélkül elengedem a tartozásokat. Persze ez sem jelentett menekvést – érthetetlen bűnbocsánattal a zsebemben még jobban félttem. Patthelyzetbe kerültem.

Gondoltam: boldogulok én nélküle is. Nem hagyott. Tapasztalat alapján nem tudok nem hinni. Azt sajnos én se merem állítani, hogy bizonyítani tudnám a létezését, de a végtelenbe futó kísérletek száma meglepő módon igazolta Őt. Valószínűleg bennem van a hiba (és úgy sejtem, hogy más is csak megjártassa ezt a szerepet), de én tökéletesen alkalmatlan vagyok a hitetlenségre.

Jövőbe nyúló távlatként és barangolásom végére remélem, sikerül átfesteni a képet. Rózsaszínre és lilára. Minden porcikám egy társat szeretne maga mellett érezni, aki megsimogatja az arcom, ha rajta az izmok már pattanásig feszülnek. Akinek néha csak a pillantása is elég lesz ahhoz, hogy szégyelljem magam, ha tévedtem. És ha megbocsát, annak súlya van. És hogy ez közelít az eredeti képhez? Hogy Ő is ezt akarja?

Kilyén Attila Örs

Kedves Gyermeked, Barátaink!

Valamikor réges-régen az 1000. év közeledtével az európai emberiségen szörnyű félelem vett erőt. A Biblia utolsó könyvének, a János jelenések könyveinek 20. fejezete alapján mindenki úgy érezte, hogy hamarosan itt a végítélet napja: megjelenik az Antikrisztus, és bekövetkezik a világvége. Az emberek többsége szőröcsuhában várakozott, és bűnbánatot tartott évtizedeken keresztül. A Halál kaszájának suhogását már-már fejük felett érezték. Aztán az 1000. esztendő Szilveszterének utolsó pillanatai után, amikor az emberek mégis életben maradtak, hatalmas erővel tört ki az újratámadt életkedv. Az addigi halálfélelem átsapott a Halál kigúnyolásába. Az emberek valósággal féktelen bosszúvágyat érezték: nevetségessé tenni, kigúnyolni, kiröhögni, letiporni és elégetni a Halált. Ebből a lelkiülből született meg a vidám farsangi karneválozás.

A farsang eredete az ősidőkig nyúlik vissza. A szó német eredetű (*Fasching*), Olaszországban *karneválnak* mondják, ami azt jelenti, hogy „carne-vale!”, vagyis „hús, Isten veled!”

Erdélyben a kereszténységgel együtt jelent meg a farsangolás és az ezzel kapcsolatos szokások. Ilyenkor az emberek szórakoztak, vigadtak, megpróbálták egymásnak apró örömeiket szerezni azzal, hogy mókázásukkal bánatot üztek. De nyelvünk is gazdagodott néhány szép szóval. Maga a *vigalom* szó is ekkor keletkezett. A farsangolás szinonimájaként tartjuk számon a *maszkurázás*, *bakuszolás*, *batykózás* szavainkat.

Ha valahol a környezetedben még élnek ezek a szép, régi szokások, kérünk, ird le és küldd el címünkre! Ha azt írod le, hogy a te iskoládban hogyan szervezik meg a farsangi mulatságot, azt is ugyanúgy pontozzuk.

A megfejtéseket április 1-jéig a következő címekre várjuk:

Postán: **Fekete Levente**

527005 Aita Mare, str. Főút 349. Jud. Covasna,
illetve elektronikus postán: levente63@gmail.com

Ki vagyok?

(10 PONT)

Nyolc betűből állok, de tagom csak három,
pihen akkor minden ember, mind télen, mind nyáron.
Első tagom ásvány, abból készül zár és csákány.
Második tagom, ha veszed, kis varga szerszámát leled.
Harmadik tagom ragyogó égítést, míg az le nem nyugszik,
addig nincsen est.

Párkereső

(5 PONT)

Január 27-én volt 90 éve annak, hogy meghalt az a híres magyar költő, aki Érmindszenten született 1877-ben. Nevét az alábbi mókás párkereső első függőleges sorába rejtettük el.

- - vétel
- - dörmög
- - yang
- - beke
- - nyám
- - durrog
- - ropog
- - iszom

Humorzsa

(5 PONT)

TANÁR: Ha a testvérednek van öt almája, és elveszel belőle kettőt, mi lesz az eredmény?

DIÁK:

(A diák feleletét megtudod, ha megoldod az alábbi feladványt és a számozott betűket sorba írod.)

		2	7	
	4		10	
			1	11
	3			
			8	
	5			
		9		
			6	

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11

Jeges hírek a természetből

Hol mérték a leghidegebbet?

Nem az Északi-sarkon! A leghidegebbet Kelet-Szibériában az Ingyigirka menti Ojmjakon mérték, mínusz 78 fokot.

Tudtad-e, hogy a rozmár segít a veszélybe jutott társain?

Ha társa megsebesül, hátára veszi és partra úszik vele, ahol ápolja. Az állatvilágban ez a fajta segítség még jellemző a delfinre és az elefántokra.

A sarki róka megszelidíthető

A kutatók gyakran háziállatként tartják. Kipróbálták a fagyálló képességét is. Fagyasztókamrába zárták, mínusz 80 fokon tartották – és kibirta!

Ki ő?

(10 PONT)

Magyar báró, etnográfiai író, országgyűlési képviselő volt, akinek a nevét az alábbi lólépéses feladványba rejtettük. Lengyelfalván (Udvarhelyszék) született 1830. február 3-án, meghalt 1890. április 19-én. A felsőbb iskolai tanulmányait Udvarhelyen végezte. Az egyetemi tanfolyamot teljesen be sem fejezve, 1847 elején Konstantinápolyba ment s innen útra kelve beutazta Arábiát, Szíriát, Palesztinát, Egyiptomot. De nemcsak hazájától távol utazott, hanem szülőföldjét, Erdélyt is bejárta. Leírta és lerajzolta, amit látott, hallott. Még annyit elárulunk róla, hogy felnőtt korában, meggyőződésből lett vallású. Megtudod a nevét, művének címét és hogy milyen választ választott, ha a kijelölt sarokból elindulva lólépésben megoldod a feladványt.

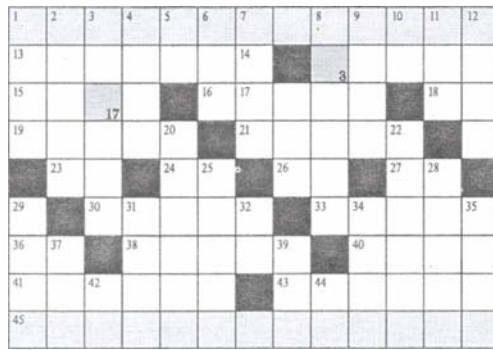
O	Á	A	Ö	Z	D	K	Y	Á
Z	T	R	N	L	F	S	L	E
B	B	Á	S	L	É	L	R	A
Á	S	I	.	I	S	U	.	E
.	.	R	.	N	.	Í	U	.

Híres unitáriusok – 1

(rejtvény-sorozat)

Vízszintes: 1. Erdélyi fejedelem és magyar király, az unitárius reformáció nagy támogatója (1541-1571). 13. Teljes lélekkel átélő. 14. Öregasszony, viccesen. 15. Kút pereme. 16. Megperzselődik. 18. Éter. 19. Moldvai kis folyó. 21. Francia Sarolta. 23. Módi közepe! 24. Hatszáz, római számmal. 26. Magatok. 27. A nagy varázsló. 30. Lengyelországi város. 33. Hantol. 36. Indok. 38. Annál lentebb helyre (két szó). 40. Huszár vezényszó. 41. Pénzügyi szakember. 43. Vastag gyapjú takaró. 45. Az utolsó erdélyi polihisztor, kollégiumi tanár, a Dávid Ferenc Egylet első elnöke volt (1800? – 1897).

Függőleges: 1. ... Vera, magyar nótáénekesnő volt. 2. Megnedvesedő. 3. Keresztelő. 4. Algériai kikötőváros. 5. Kígyóhang. 6. Többség. 7. Megrendít. 8. Ritkít. 9. Megszólítás. 10. Puha fém. 11. Féreg. 12. Gríz. 17. Estefelet! 20. Illeték fizetése. 22. Konkáv. 25. Idegen női név. 28. Hegyikecske. 29. Az egyik oldal. 31. Magyar város, atomerőművéről nevezetes. 32. Tova. 34. Áramforrás. 35. Keleti súlyegység. 37. Felső végtag. 39. Tetőfedő iparos. 42. Nátrium vegyjele. 44. Zsák belseje!

Híres unitáriusok – 2

(rejtvény-sorozat)

Vízszintes: 1. Demokrata gondolkodó és író, Észak-Amerika ismerője és ismertetője, az első erdélyi szövetkezet megalapítója (1795–1842). 12. Merészen áthajló. 13. Személyéhez. 14. Megfelelő módon. 15. Lenti helyen. 17. Ásványi fűszer. 18. Ukrán félsziget. 19. Csorgó. 21. Pad két széle!. 22. Szilfa, angolul (OAK). 23. Járunk rajta. 24. Keleti játék. 25. Lao-ce tana. 26. Ötvenegy, római számmal. 27. Mezőségi település lakója. 29. ... László, hazai magyar színész. 30. Mutató névmás. 31. Oldal, angolul (SITE). 33. Régi súlymérték. 35. Mályva-féle növény. 38. Hirtelen fénnyel jelt adó.

Függőleges: 1. Kellem. 2. Londoni tea jelzője. 3. Mocsári madár. 4. Derékpánt. 5. Norvégia, Spanyolország és Ausztria autójelje. 6. Érintés. 7. A gróf, a báró is ez volt. 8. Vérfaktor. 9. Mocsok. 10. Idegen szavakban a nitrogén jelenlétére utal. 11. Kígyóhang. 16. Törvényes. 18. Jeles orvostudós, a kolozsvári főiskola igazgatója volt (1655–1720). 20. Fűszer. 21. Folyó Dél-Amerikában. 23. .. Bence, Nyíró József műve. 25. Szobor áll rajta. 27. Damaszkusz lakója. 28. Délgyümölcs. 30. Lenti helyre. 32. Az orrához. 34. Taszit. 36. Görbe része. 37. A szív közepe! 39. A természetes logaritmus jele.

A rejtvényeket Forrai Tibor készítette

A fenti két keresztrejtvény megfejtését a januári számunkban közzétett űrlapba kell bevezetni. (Vagyis egyelőre nem kell beküldeni szerkesztőségünkhöz!) Ezek a rejtvények a decemberig tartó nagy pályázat részét képezik.

Novemberi rejtvényeink megfejtése: *Karácsonyi imádság (I. és II.): „Ó, édes Jézuska, hallgasd, amit kérünk! Szent István országát adjad vissza nekünk!”*

Könyvjutalmat nyert Bartha Sándor dicsőszentmártoni olvasónk. Gratulálunk!

Lapszámunk szerzői: **Adorjáni Gyöngyvér** ny. postatisztviselő, tiszteletes asszony (Sepsiszentkirály), **Andorkó Attila** gyakorló segédlelkész (Marosvásárhely), **Benedek Enikő** út- és hidépítő almérnök, tiszteletes asszony (Segesvár), **Czire Alpár** fotográfus (Székelykeresztúr), **Kilyén Attila Örs** diák (Sepsiszentgyörgy), **Kuti Márta** újságíró, könyvszerkesztő (Marosvásárhely), **Mezei Csaba** lelkész (Kolozsvár), **Nagy-Korodi Enikő** középiskolás diák (Segesvár), **Pálfy Anna-Mária** lelkész (Ikland-Nagyernye), **Pálfy Tamás Szabolcs** lelkész (Maroszentgyörgy), **Péterffy Miklós** ny. tanár (Székelykeresztúr), **Péter Irma** ny. tisztviselő (Szentegyháza)

Unitárius Közlöny

ISSN 1220-8418

Kiadja
az Erdélyi Unitárius Egyház
Kolozsvár
Alapítási év: 1888
Új sorozat (1990-től)

Szerkesztőbizottság:
dr. Czire Szabolcs főszerkesztő
Jakabffy Tamás szerkesztő

Munkatársak:
Gyerő Dávid
Asztalos Klára (Nők Világa)
Sándor Krisztina (Ifjúsági Oldal)

Szedés: **Rezi Éva**
Tördelés: **Ruzsa István**
Korrektor/olvasószerkesztő:
Kürti Miklós

Készült a kolozsvári Heltai Gáspár
Unitárius Nyomdában.

A szerkesztőség postacíme:

400105 Cluj,

B-dul 21 Decembrie 1989 nr. 9.
tel./fax: (0)264-593236, -595927

e-mail: tamas.jakabffy@unitarius.com

A lapszám megjeleníthető
az Erdélyi Unitárius Egyház
központi honlapján: www.unitarius.com

Lapterjesztés és adminisztráció:

Szabó Zoltán

A lapok kiszállításával
kapcsolatos felvilágosítás:

Verbum Egyesület,

Simon Ferenc, tel: 0264-596478

A kéziratok szerkesztőségbe
érkezésének határideje:
minden hónap 5-e.

15 napnál régebbi eseményről szóló
olvasói tudósításokat nem teszünk közzé.

Kéziratokat nem őrzünk meg,
és nem küldünk vissza.

Közlésre szánt fényképeket
kéreésre visszaküldünk.

A lapban közölt írások
nem tükrözik feltétlenül
a szerkesztőség nézeteit.

A lapszám megjelenését
a Communias Alapítvány
támogatta.